

REPUBLIKA

Rok XV.

ŁÓDŹ, WTOREK, 21 GRUDNIA 1937 ROKU.

CENA NUMERU 15 GROSZY.

№ 350

NOTA POLSKI DO LIGI NARODÓW

Polska domaga się reorganizacji Ligi Narodów, celem umożliwienia powrotu do niej wszystkim państwom

GENEWA, 20 grudnia.

Duże wrażenie w tutejszych kręgach politycznych wywołało ogłoszenie przez sekretariat generalny Ligi Narodów NOTY RZĄDU POLSKIEGO, zawierającej wyraz ustosunkowania się Polski do Ligi Narodów.

Polska domaga się reorganizacji Ligi Narodów

CELEM UMOŻLIWIENIA POWROTU DO NIEJ WSZYSTKIM PAŃSTWOM i zastrzega się, przeciwko możliwości przeobrażenia się Ligi Narodów w zespół państw o jednym tylko typie ideologicznym.

Prasa włoska wykorzystała fakt wystąpienia przez Polskę, noty do Genewy dla puszczania wiadomości o bliskim wystąpieniu Polski z Ligi Narodów.

Wiadomości te szeroko omawiano w prasie zagranicznej. Wywołały one konieczność wydania dla prasy zagranicznej urzędowego komunikatu PAT,

KTÓRY WIADOMOŚCI PRASY WŁOSKIEJ ZAPRZECZYŁ.

Prasa paryska, omawiając notę polską, zauważa, że nie Liga Narodów jest winna temu, że zmniejsza się liczba jej członków, lecz raczej należałoby o to mieć pretensje do Japonii, Niemiec i Włoch, które opuściły instytucje genewskie, naruszając w ten sposób jej uniwersalizm.

Interpelacja w Izbie Gmin

LONDYN, 20 grudnia.

(PAT). W Izbie Gmin zgłoszono dziś pod adresem min. Edena interpelację w

związku z opublikowanym przed paru dniami artykułem „Polskiej Informacji Politycznej”.

Posel Labour Party Artur Henderson zapytał min. Edena, czy znana mu jest oficjalna deklaracja, ogłoszona niedawno w Warszawie, że gdyby Liga Narodów zaangażowała się w walce o doktryny ideologiczne, rząd polski wdziałby się może zmuszony do wystąpienia z Ligi oraz czy rząd brytyjski podejmie wspólnie z innymi członkami Ligi akcje, by rozwiązać tę obawę.

Minister Eden w odpowiedzi oświadczył: „Wspomniana deklaracja jest mi znana, aczkolwiek w interpelacji nie została ona wiernie przedstawiona. — Pragnę przypomnieć posłowi Hendersonowi komunikat wydany dnia 11 listopada 1936 r. przez ministra Becka

i przezemnie na zakończenie wizyty ministra Becka w Londynie, w którym obaj wyraziliśmy wspólny pogląd, że nic nie byłoby bardziej zgubnym dla nadziei uspokojenia Europy, jak podział jej bądź pozorny, bądź rzeczywisty na przeciwstawne sobie bloki. Stanowisko rządu brytyjskiego w tej sprawie, które pozostaje niezmienione jest przeto dobrze znane rządowi polskiemu”.

Pos. Henderson zapytał dodatkowo: „Czy nie jest słusznym, że jedyną doktryną ideologiczną, którą obchodzi Liga Narodów jest ideologiczna doktryna zmierzająca do zapewnienia pokoju światowego”.

Min. Eden oświadczył, że interpelacja posła Hendersona nie ma z tą konkluzją nic wspólnego.

Zmiany ordynacji wyborczej

żąda ją pos. Sommerstein i Peleński. — Dyskusja w komisji budżetowej nad sytuacją, w jakiej znalazł się obecny sejm

Warszawa, 20 grudnia.

Komisja budżetowa sejmu rozpatrzyła dzisiaj budżety Prezydenta R. P., sejm i senatu i Najwyższej Izby Kontroli Państwa, zatwierdzając je bez zmian według przedłożenia rządowego.

Ciekawa dyskusja polityczna wywiązała się przy omawianiu budżetu sejmu, aczkolwiek nie była związana z zagadnieniem budżetowym, ale raczej miała na celu

OŚWIETLENIE SYTUACJI POLITYCZNEJ,

w jakiej znalazł się obecny sejm.

Sprawę tę poruszył pos. Jabłoński z Białegostoku, skarżąc się na stosunek rządu do sejmu, który wydaje mu się dziwny i który, jego zdaniem, znamionuje nerwowość i tajemniczość.

Dalej pos. Jabłoński uskarża się na objawy lekceważenia sejmu przez niektórych jego członków, co ma wpływ destruktywny na porządek prawny w kraju.

Temat poruszony przez pos. Jabłońskiego podjął pos. Sommerstein ze Lwowa, wskazując, iż jego zdaniem pierwszym obowiązkiem obecnego sejmu jest jaknajrychlejsze przeprowadzenie

ZMIANY W ORDYNACJI WYBORCZEJ,

co by pozwoliło na powołanie do życia nowego sejmu.

Zdaniem dr. Sommersteina, sejm powinien być istotnym wyrazem opinii publicznej całego społeczeństwa, a to będzie możliwe tylko wtedy, kiedy społeczeństwo nie będzie skrepowane w wyborze swych przedstawicieli parlamentarnych, czego obecna ordynacja nie daje w stopniu dostatecznym.

Dalej pos. dr. Sommerstein stwierdza, iż sesje parlamentarne są zbyt krótkie, to też tempo prac ustawodawczych staje się błyskawiczne. To nie jest nor-

malna praca ustawodawcza — mówił pos. dr. Sommerstein — bo w tych warunkach mamy do czynienia raczej tylko z aprobatą projektów przedłożonych przez rząd.

W imieniu posłów ukraińskich pos. Peleński ze Lwowa przyłączył się do opinii pos. dr. Sommersteina, stwierdzając, iż parlamentarzyści ukraińscy mają poważne zastrzeżenia w stosunku do obecnej ordynacji wyborczej.

Zdaniem posła Peleńskiego, tylko sejm oparty na szerokich demokratycznych zasadach ma prawo reprezentować całą ludność.

44 tysiące urzędników otrzymało awanse

Zarządzenie premiera gen. Składkowskiego

Warszawa, 20 grudnia.

(Pat) Prezes rady ministrów gen. Sławoj Składkowski zatwierdził w dniu 20 grudnia r. b. awanse w państwowej służbie cywilnej na rok 1937-38 w ilości ponad 44.000 osób.

Awansy te obejmą: urzędników, niższych funkcjonariuszy państwowych, sędziów i prokuratorów, oficerów i szeregowych P. P., straży granicznej i funkcjonariuszy straży więziennej, pracowników przedsiębiorstw PKP i PPL itd., pracowników monopolów państwowych oraz funkcjonariuszy administracji lasów państwowych.

Z ogólnej ilości przewidzianych do awansu, funkcjonariusze posiadający wyższe grupy uposażenia zostały uwzględnieni w stosunkowo szczyplych rozmiarach, a mianowicie: do trzeciej, czwartej i piątej grup uposażenia — około 200, do szóstej grupy około 900, nato-

W imieniu parlamentarnej reprezentacji ukraińskiej pos. Peleński stwierdza, że tylko

ORDYNACJA WYBORCZA OPARTA NA DEMOKRATYCZNYCH ZASADACH,

umożliwi mniejszościom narodowym wprowadzenie do sejmu swych reprezentantów. Pos. Peleński apeluje do rządu, aby wniósł projekt zmiany ordynacji wyborczej.

W obronie obecnej ordynacji wyborczej wystąpił pos. Hutten-Czapski z Wilna oraz pos. Karśnicki z Kalisza, wskazując, że chociaż sejm obecny nie jest

wybrany przez większość społeczeństwa, to jednak nie można uważać obecnej ordynacji wyborczej za niedemokratyczną.

Zdaniem pos. Karśnickiego obecna ordynacja wyborcza „dąży tylko do pewnego przesiania, do lepszego przygotowania parlamentu do jego pracy i gdyby społeczeństwo zrezygnowało, że obecna ordynacja wyborcza nie ogranicza jego praw, to nie zwalczałby jej tak gwałtownie”. W dalszym ciągu posł Karśnicki wyraża przekonanie, iż pos. dr. Sommerstein zwalcza obecna ordynację wyborczą „zapewne w dobrze zrozumianym interesie własnym, gdyż tak mało jest w sejmie obecnym jego współwzrostów”.

Pos. dr. Sommerstein: „Nie tylko dla tego”.

Pos. Karśnicki: — Może jednak to by to głównym powodem.

Gospodarzami w Polsce muszą być Polacy. Reprezentacje mniejszości narodowych muszą się znaleźć w stosunku ilościowym.

Pos. Peleński (Ukraińiec): — W stosunku do ich liczebności...

Pos. Peleński: — Pragnę sprostować twierdzenie pos. Karśnickiego, że w państwie polskim gospodarzami mogą być tylko Polacy. Konstytucja bowiem w art. 1-ym mówi wyraźnie, że

PAŃSTWO POLSKIE JEST WŁASNOŚCIĄ I WSPÓLNYM DOBREM WSZYSTKICH JEGO OBYWATELI.

W dalszym ciągu debaty, wyjaśnienia na temat wydatków budżetowych sejmu udzielał dyrektor biura sejmu p. Rutkowski.

Jutro komisja budżetowa obradować będzie nad budżetem Prezydium Rady Ministrów.

Zatwierdzone awansy nie dotyczą nauczycieli, których awans opiera się na zasadach automatyzmu.

Wojska rządu madryckiego posuwają się naprzód

Zaciekle walki na przedmieściu Teruel. — Oddziały gen. Franco były zaskoczone ofensywą rządową

Barcelona, 20 grudnia.

(PAT). Korespondent Havasa donosi z pod Teruel, że po upadku Puerto de Escandon, który bronił Teruelu od wschodu,

WOJSKA RZADOWE KONTYNUOWAŁY MARSZ NAPRZÓD.

Artyleria podjęła niezwykle gwałtowny ogień na pierwsze grupy domów i gmachy wewnątrz miasta. We wczesnych godzinach popołudniowych droga Teruel—Saragossa została przecięta, a kule karabinów maszynowych docierały do centrum miasta. Atak generalny wojska rządowe podjęły od zachodu, północy i południa. W chwili obecnej (godz. 23) walka trwa na przedmieściach. Obroncy miasta ruszali kilkakrotnie do rozpaczliwych ataków, aby złamać pierścień dookoła miasta, wszystkie ich jednak wysiłki okazały się daremne. Miejsce walki oświetlane jest potężnymi reflektorami. W południowych przedmieściach strzelanina jest niezwykle gwałtowna.

PARYŻ, 20 grudnia.

(PAT). Havas donosi z St. Jean de Luz, iż zdaniem dowództwa wojsk gen. Franco natarcie wojsk rządowych na Teruel było bardzo dobrze zorganizowane. W pierwszej chwili

WOJSKA GEN. FRANCO BYŁY ZASKOCZONE.

zaś nacierający okrążyli wysunięte stanowiska przeciwnika. Pod osłoną nocy i przy użyciu wielkiej ilości czołgów, dowództwo rządowe rzuciło znaczne siły celem wykorzystania momentu zaskoczenia. Przygotowanie natarcia wojsk rządowych było o wiele staranniejsze, aniżeli działania wojenne pod Brunete i Belchite. Miasto Teruel zostało otoczone dzięki zajęciu okolicznych wzgórz oraz miejscowości Conduc

i Villastar. Jedyną łączność pomiędzy miastem a wojskami gen. Franco odbywa się drogą połączoną rzeki Guadalaviar. Obecnie walki toczą się na bezpośrednim przedpolu miasta, które ma dobre warunki obronne, leżąc na wysokim wzgórzu. Wojska gen. Franco wyruszyły na odsiecz. Silny śnieg z deszczem nadzwyczaj utrudnia działania

wojenne, zwłaszcza jeśli chodzi o przesuwanie artylerii. Obroncy Teruel są obficie wyposażeni w broń maszynową i walki są nadzwyczaj krwawe. Nacierające

WOJSKA RZADOWE LICZA OKOŁO 30 TYS. ŻOŁNIERZY.

Dowództwo wojsk gen. Franco oświadcza, że wypad na Teruel miał na

celu udaremnienie generalnego natarcia przygotowanego przez wojska narodowe.

Barcelona, 20 grudnia.

(PAT). Ubiegłej nocy samoloty bombardowały Barcelonę. 8 osób zostało zabitych, 30 rannych. Dwie bomby spadły w pobliżu konsulatu francuskiego i amerykańskiego, jednak nie wybuchły.

Polski lot do stratosfery

Balon stratosferyczny polskiej konstrukcji wyruszy w przestworza z Ojcowa w 1938 roku

Katowice, 20 grudnia.

Na zaproszenie L.O.P.P. kpt. pilot Zbigniew Burzyński wygłosił w sali Do mu Oświatowego T. C. L. odczyt o polskim locie do stratosfery.

Kpt. Burzyński przedstawił problem lotów stratosferycznych, a w szczególności omówił projektowany polski lot do stratosfery, wskazując na jego cele naukowe i propagandowe oraz na doniosłe

znaczenie, jakie mieć on będzie dla Polski i polskiego lotnictwa.

Omawiając strukturę polskiego balonu stratosferycznego kpt. Burzyński rozwił przy tej sposobności krążące pogłoski o rzekomym zużytkowaniu pomysłów prof. Piccarda oraz o rzekomym zatargu na tym tle pomiędzy nim a komitetem lotu.

Polski balon będzie oparty na konstrukcji oryginalnej. Kosztorys polskiego lotu do stratosfery jest obliczony na 5 i pół miliona zł., w tym większość kosztów przewidziana jest na zakup potrzebnych przyrządów.

Prawdopodobnie lot odbędzie się z Ojcowa w sierpniu lub wrześniu 1938 r.

B. starosta Czarnocki skazany na dwa lata więzienia

Gdynia, 20 grudnia.

(Pat) W dniu dzisiejszym w tutejszym sądzie okręgowym ogłoszony został wyrok w procesie b. starosty kartuskiego Czarnockiego. Na mocy tego wyroku oskarżony Czarnocki skazany został na dwa lata więzienia z zaliczeniem aresztu tymczasowego, grzywnę w kwocie 2 tys. zł i utratę praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na lat 5.

Z 14-tu punktów oskarżenia sąd uznał 10 za udowodnione z zastrzeżeniem, że w niektórych tylko wypadkach

oskarżony działał w celu osiągnięcia korzyści osobistych. Sąd uwolnił oskarżonego od zarzutu użycia dla siebie złotych 14.700 i zł 7.445,87, dając wiarę oskarżonemu, że pieniądze te zostały zużyte na inne cele, lecz uznał winnym go bezprawnego wydatkowania tych sum niezgodnie z przeznaczeniem. Uwolnił go też od zarzutu użycia dla siebie kwoty zł 1000, podjętej z kasy wydziału dla bezrobotnych z okazji przyjazdu wojewody Kirtiklisa. Oskarżony Czarnocki skazany został za bezprawne pobieranie zaliczek, za przyjęcie od adw. Krygowskiego tytułem przejęcia przez tegoż długów Czarnockiego sumy zł. 1900 i 2352, dalej za bezprawne wydanie kupcowi Lewińskiemu 573 kg cukru, przeznaczonego na dożywianie dzieci ci oraz za pobranie dla siebie kwoty zł. 200 i 350. Według mowy sądowej, wymierzając łagodną karę, sąd miał na względzie zasługę oskarżonego na polu niepodległościowym oraz trudne warunki urzędowania.

Prokurator po ogłoszeniu wyroku za powiedział apelację. Na wniosek ławy obrońców sąd zwolnił oskarżonego za kaucją 10 tysięcy złotych.

KOSZE GWIAZDKOWE

poleca
„VICTUAL”
PIOTRKOWSKA 64

dla CERY SUCHEJ starym CRÈME NEUTRE-PERFECTION

Zgon generała Ludendorffa

Zmarł on wczoraj rano w Monachium

Warszawa, 20 grudnia.

Zmarły dziś rano w Monachium generał Fryderyk Wilhelm Eryk Ludendorff urodził się 9 kwietnia 1865 r. w Prusach pod Swarzędzem w Poznańskim Oddział jako 12-letni chłopiec do szkoły kadeckiej, rozpoczął czynną służbę w randze podporucznika w r. 1882. Powołany następnie do akademii wojennej, został w r. 1885 po odbyciu służbowej podróży do Rosji mianowany kapitanem sztabu generalnego. Odtał pełnił służbę w sztabie generalnym do roku 1913. W chwili rozpoczęcia wojny był on generał-majorem i dowódcą brygady piechoty w Strassburgu. W 1915 r. zostaje mianowany kwatermistrzem 2-ej armii. Następnie zostaje przez Hindenburga powołany do Prus Wschodnich, gdzie zostaje mu powierzone szefostwo generalnego

sztabu początkowo 8-ej, a następnie 9-ej armii. W r. 1916 mianowany został Ludendorff generałem piechoty i pierwszym generałem kwatermistrzem. Odtał współpracuje on ściśle z Hindenburgiem w najwyższym dowództwie armii. Po zakończeniu wojny poświęcił się Ludendorff działalności publicystycznej.

Różnica poglądów, która nastąpiła później między Ludendorffem a partią narodowo-socjalistyczną, została załagodzona w 70-tą rocznicę jego urodzin.

Berlin, 20 grudnia.

(Pat) Pogrzeb gen. Ludendorffa odbędzie się we środę w Monachium z udziałem wojska. Na zarządzenie ministra spraw wewnętrznych, na gmachach rządowych, partyjnych i wojskowych na znak żałoby opuszczaono flagi do połowy masztu.

Zdrowie i ludzie

Urzędowy łowca szczurów

Historia możliwa tylko w Anglii

Londyn, w grudniu.

W tych dniach odbyła się w Londynie uroczysta ceremonia wręczenia p. Daltonowi, seniorowi, kluczy Banku Angielskiego. Czy mr. Dalton jest nowym ministrem skarbu Wielkiej Brytanii, czy też został on mianowany prezesem największego banku w Europie? Nie. Mr. Dalton jest urzędowym łowcą szczurów miasta Londynu. Oczywiście, iż zawód łowcy szczurów w kraju Jego Królewskiej Mości posiada długą i poważną tradycję.

Już w roku 1710 istniała firma Dalton, która zajmowała się w Londynie tępieniem szkodliwych gryzoniów. Dziś firma ta liczy 30-tu urzędników i ma niejako monopol na łowienie szczurów i myszy. Rodzina Daltonów uważana jest

za zdawna osiadłą, wysoce szanowaną rodzinę zawodowców szczurzych, gdzie bez żadnego wyjątku dzieci po rodzicach dziedziczą to oryginalne przedsiębiorstwo.

Nie od rzeczy będzie tu dodać, że Londyn — największa stolica świata — jest kompletnie zaszczurzony. Od dawna już wiadomo, że nie było nigdy możliwe wytepienie potwornych armii gryzoniów, które prawdopodobnie zostały tu zawleczone przez płynące ze wszystkich stron świata okręty. Chyba, że należałoby zburzyć wszystkie urządzenia portowe, oraz całą dawną część miasta. Oczywiście, nie można tego uczynić ze względów poprostu historycznych.

Zresztą, znajduje się czworonożną plagę nie tylko we wschodniej części

miasta i w City, ale również w eleganckich willach dzielnicy Mayfair, oraz w pałacach Westend.

Zdarza się, że firma Dalton musi urządzać polowanie na szczury nawet we wspaniałych apartamentach rządów towarzysztw akcyjnych i w piwnicach luksusowych hoteli. Kiedy potrzeba wypędzi szczury z parlamentu, z kościoła Westminster albo nawet królewskiego pałacu w Buckingham, wówczas we własnej osobie zjawia się mr. Dalton-senior, sam szef łowców szczurzych. Nosi on tradycyjny czarny cylinder, jak przy stało na angielskiego dymentelmena.

Firma Dalton niszczy tygodniowo przeciętnie dwa tysiące szczurów. Firma szczyci się tym, iż nigdy jeszcze nie zdarzyło się, aby nie wytepiła całkowicie szczurów, jeśli się na nie uweźmie. Są lokale, w których polowanie trwa 14 dni, aż wreszcie wszystkie zwierzątka zostaną wyłapano.

Bezczelne szczury londyńskie zaczęły się wreszcie w Banku Angiel-

skim. Zdecydowano się zaprosić p. Daltona i na znak szacunku i zaufania przekazano mu w sposób uroczysty klucze banku, gdyż p. Dalton musi się poruszać zupełnie swobodnie po wszystkich pokojach i piwnicach.

Jakim sposobem tępione są szczury, to pozostanie tajemnicą firmy. Mr. Dalton przyjął niedawno reporterów i w dłuższym wywiadzie tłumaczył im, że w Londynie mieszkają rozmaite rodzaje szczurów. Dawniej przeważał szczur norweski—brunatny, dziś mieszkają w Londynie głównie szczury okretowe—czarne, stworzenia bardzo sprytno i uparte. Firma Dalton tępi szczury w sposób humanitarny, nie przysparzając gryzoniom niepotrzebnych cierpień. Jest to zresztą największy powód, dla czego mr. Dalton cieszy się szacunkiem społeczeństwa angielskiego. Anglik lubi zwierzęta i nawet największy szkodnik posiada tam pewne „przywileje” w traktowaniu.

Przygotowania Anglii do obrony Hong-Kongu

Francja zastąpi angielskie okręty wojenne na Morzu Śródziemnym, które skierowane zostaną do Chin

Paryż, 20 grudnia.

(PAT) Koła polityczne francuskie z coraz bacniejszą uwagą obserwują rozwój wydarzeń na Dalekim Wschodzie. Nadchodzące stamtąd wiadomości o szykujących się operacjach japońskich przeciw Kantonowi i o projektowanym desancie w zatoce Bias w bezpośrednim sąsiedztwie Hongkongu wywołały poruszenie, ponieważ oznaczają zagrożenie terenów, nad którymi powiewa sztandar angielski. W razie dalszego rozwoju tych wydarzeń, koła paryskie liczą się z tym, że Anglia będzie zmuszona wysłać na wody chińskie większą ilość okrętów wojennych. Ewentualność ta musiałaby pociągnąć za sobą wycofanie szeregu jednostek angielskich, które na podstawie umowy w Nyon pełnią obecnie służbę na Morzu Śródziemnym. Ponieważ zaś zadania, określone przez umowę w Nyon, istnieją w dalszym ciągu, przeto koła paryskie liczą się z tym, że FRANCJA BĘDZIE MUSIAŁA ZASTĄPIĆ TE JEDNOSTKI ANGIELSKIE, KTÓREBY ZOSTAŁY EWENTUALNIE WYSLANE NA DALEKI WSCHÓD

dalszymi swymi okrętami wojennymi z eskadry atlantyckiej. Korespondent londyński „Petit Parisien“ twierdzi nawet, że sprawa ta była prawdopodobnie przedmiotem sobotniej rozmowy między ministrem Edenem a ambasadorem francuskim w Londynie Corbin. „Intransigeant“ dodaje do tego, że to same kwestie były również przedmiotem rozmów między francuskim ministrem lotnictwa Cotem bawiącym obecnie w Londynie, a szefem lotnictwa amerykańskiego Swintonem, który w rozmowach z ministrem Cotem miał okazję do wyrażenia swojej skłonności do zacieśnienia współpracy między lotnictwem wojskowym angielskim i francuskim. „Intransigeant“ wyraża zadowolenie z powodu tego rozwoju sytuacji, wskazując, że prowadzi to do coraz mocniejszego zacieśnienia stałej współpracy francusko-angielskiej.

Londyn, 20 grudnia.
(PAT) Brytyjskie czynniki rządowe są w wysokim stopniu zaabsorbowane SYTUACJĄ W HONGKONGU.

dokoła którego wznoszone są pośpieszne fortyfikacje. W porcie Hongkongu pełno jest brytyjskich okrętów wojennych, wśród których znajduje się także lotniskowiec „Eagle“. Spodziewają się tu, że w ciągu najbliższych 24 godzin Japoń-

czycy podejmą atak na Kanton, dlatego też cudzoziemcy w Kantonie otrzymali ostrzeżenie przygotowania się do ewakuacji.

Min. Eden przyjęty był dziś wieczorem na audyencji przez króla Jerzego.

Audyencja ta, jak zapewniają, dotyczyła również sytuacji na Dalekim Wschodzie i zamierzonych przez W. Brytanię zarządzeń ochronnych w Hongkongu.

Londyn, 20 grudnia.
(PAT) Rządy W. Brytanii i St. Zjednoczonych poczyniły demarches w Tokio, domagając się utworzenia strefy neutralnej w Hankou, celem zapewnienia ochrony życia i mienia cudzoziemców. Rząd brytyjski przywiązuje wielką wagę do utworzenia takiej strefy, ponieważ ilość obywateli brytyjskich w Hankou wynosi około tysiąca, a ponadto znajduje się w mieście wiele Amerykanów i Europejczyków innych narodowości. Bardzo wiele okrętów cudzoziemskich stoi na rzece Jangtse w pobliżu Hankou.

Japońskie przedziałnie bawełny w Chinach zostały doszczętnie zniszczone

Szanghaj, 20 grudnia.
(PAT) Agencja Domei donosi: Wczoraj w nocy wojska chińskie podpaliły i zniszczyły doszczętnie wszystkie przedziałnie bawełny na przedmieściach Tsingtao. Wyrządzone szkody wynoszą przeszło 200 milionów jen.

Tokio, 20 grudnia.
(PAT) Agencja Havasa donosi: Wiadomość o zniszczeniu przez Chińczyków japońskich przedziałni bawełny w Tsingtao spowodowała na tutejszej giełdzie spadek o 5 proc. akcji przemysłu bawełnianego.

Ameryka nie wycofa swej floty z wód chińskich

Waszyngton, 20 grudnia.
(PAT) W liście skierowanym do senatu stanu New Jersey, demokraci Smathersa, który żądał wycofania z Chin oddziałów wojskowych i okrętów wojennych, sekretarz stanu Hull oświadczył: „Przed kilku miesiącami myśleliśmy, że zbliża się moment kiedy będziemy mogli się wycofać. W obecnych okolicznościach wycofanie się nasze byłoby niewskazane“.

dzia wrażenie jakie odnosiło się przed wybuchem wojny chińsko-japońskiej, że rząd St. Zjedn. zamierza ograniczyć swe zainteresowanie w Chinach, zgodnie z wytycznymi polityki zacieśniania węzłów z państwami kontynentu amerykańskiego i wycofywania się ze spraw europejskich i azjatyckich. Obecny moment przełomowy w stosunkach St. Zjednocz. z Japonią opóźnia realizację tych planów politycznych.

Odpowiedź sekretarza stanu potwier-

(PAT) Wojska japońskie czterema kolonnami zbliżają się do Hangzhou. Straże przednie znajdują się w odległości 30 km. od tego miasta. Japończycy posuwają się również wzdłuż linii kolejowej Tientsin—Pukou i zajęli m. Czuczou.

Chiński minister finansów Kung oświadczył, że zawarcie pokoju jest niemożliwe i że opór będzie kontynuowany pomimo utraty najbogatszych prowincji Chin.

Hongkong, 20 grudnia.
(PAT) Gubernator prowincji kantonńskiej gen. Yu-han-Su oświadczył, że Kanton będzie broniony do ostatniej kropli krwi. Ludność chińska masowo opuszcza Kanton, szukając schronienia w Hongkongu lub Macao.

ELEKTRO DOM, RADIO - AUDION, ISKRA - RADIO
Łódź, PIOTRKOWSKA 115
TRAUGUTTA 1 (gmach Grand Hotelu)
NARUTOWICZA 9

Zaliczki na uposażenia otrzymywać będą urzędnicy kontraktowi

Warszawa, 20 grudnia.
(Pat) Jak się dowiadujemy wszystkie ministerstwa otrzymały z prezydium Rady ministrów wyjaśnienie, że zaliczki na uposażenia mogą być udzielane w wypadkach szczególnie zasługujących na uwzględnienie nie tylko stałym funkcjonariuszom państwowym, lecz również pracownikom kontraktowym.

Wydanie tego wyjaśnienia umożliwia istotnie potrzebującym pracownikom kontraktowym, zatrudnionym w służbie państwowej, uzyskiwanie bezprocentowych pożyczek zwrotnych, których spłata rozłożona jest na dłuższy okres czasu.

Hr. Drohojowski skazany na 3 i pół roku więzienia

Wyrok w procesie o zajęcia chłopskie pod Jarosławiem

Przemyśl, 20 grudnia.
(PAT) Dziś o godzinie 9-ej rano w sądzie okręgowym w Przemyślu, przewodniczący s. o. Matyja, który prowadził rozprawę przeciwko działaczom Str. Ludowego oskarżonym o czyny przestępne w czasie t. zw. strajku chłopskiego w sierpniu b. r. na terenie powiatu jarosławskiego, a szczególnie w Pawlesiewie, ogłosił wyrok, moca HR. DROHOJOWSKI NA 3 I PÓŁ ROKU WIEZIENIA.

Przemyśl, 20 grudnia.
(PAT) Dziś o godzinie 9-ej rano w sądzie okręgowym w Przemyślu, przewodniczący s. o. Matyja, który prowadził rozprawę przeciwko działaczom Str. Ludowego oskarżonym o czyny przestępne w czasie t. zw. strajku chłopskiego w sierpniu b. r. na terenie powiatu jarosławskiego, a szczególnie w Pawlesiewie, ogłosił wyrok, moca HR. DROHOJOWSKI NA 3 I PÓŁ ROKU WIEZIENIA.

korzystał w sposób wysoce negatywny. Kasprzak również górował nad chłopami, użył też tej swojej przewagi intelektualnej w sposób ujemny. Dalsi oskarżeni Świątowski i Słupek pierwszy przez nawoływanie do rzucania baniek z płonąca benzyna na auta policyjne, drugi przez nawoływanie do sypania piaskiem w oczy policji, nawoływali do czynów mogących w skut-

Kongres Str. Ludowego odbędzie się 30 stycznia w Krakowie

Warszawa, 20 grudnia.
Stronnictwo Ludowe organizuje Ogólnopolski Kongres, który odbędzie się w Krakowie w dniach 30 i 31 stycznia 1937 roku. Powiatowe okręgi Stronnictwa Ludowego przeprowadzają obecnie wybory delegatów na ten Kongres. Ogółem przewidziany jest udział około 1000 delegatów. Obradom Kongresu ma przewodniczyć p. Stanisław Thugutt.

Pikietowanie sklepów żydowskich w Warszawie

Warszawa, 20 grudnia.
W dniu dzisiejszym w godzinach wieczornych między 16 a 21 w różnych punktach miasta, głównie w śródmieściu na ul. Marszałkowskiej pikietowano magazyny i sklepy żydowskie, tarasując wejścia i nie wpuszczając klientów chrześcijańskiej.

Pikietarze demonstrowali na Nowym Świecie. — Policja aresztowała kilka osób

Warszawa, 20 grudnia.
W dniu dzisiejszym w godzinach wieczornych między 16 a 21 w różnych punktach miasta, głównie w śródmieściu na ul. Marszałkowskiej pikietowano magazyny i sklepy żydowskie, tarasując wejścia i nie wpuszczając klientów chrześcijańskiej. Na tym tie doszło do całego szeregu scysyj. Większa grupa pikietarzy demonstrowała na Nowym Świecie, Alei Jerozolimskiej i ul. Marszałkowskiej, wznosząc okrzyki antyżydowskie. W magazynie pod firmą „Fis“ wybito kamieniami szyby wystawowe. Policja nie dopuściła do dalszych zajęć, aresztując kilku pikietarzy.

W niedzielę wieczorem policja zatrzymała w śródmieściu 13 młodziaków, pikietujących sklepy żydowskie. Zatrzymanych doprowadzono w poniedziałek rano do starostwa grodzkiego, gdzie odpowiadali na rozprawach karno-administracyjnych.

Znany dziennikarz faszystowski aresztowany w Rzymie

Rzym, 20 grudnia.
(Pat) Wiele komentarzy wywołała tu wiadomość o aresztowaniu znanego dziennikarza i publicysty faszystowskiego Giovanni Engeli, byłego kierownika działu polityki zagranicznej w „Lavoro Fascista“ oraz b. naczelnego redaktora tygodnika „Affari Esteri“. Urzędowo komunikat o aresztowaniu stwierdza, że Engeli rozpowszechniał zagranicą wiadomości fałszywe. Ostatnio Engeli, który przed miesiącem wystąpił z „Lavoro Fascista“ współpracował z rzymskim czasopiśmie kinematograficznym „Cinema“.

Zderzenie pociągów w Berlinie 20 osób rannych

Bruksela, 20 grudnia.
(Pat) W pobliżu Gandawy pociąg pasażerski zderzył się z towarowym. Jest jeden zabity i 20 rannych.

Warszawa, 20 grudnia.
Do żydowskich organizacji gospe-

3 dniów Łodzi

Dnia 21-go grudnia 1821 r. przeprowadzono po raz pierwszy spis ludności żydowskiej w Łodzi. Na ogólną liczbę 800 mieszkańców Łodzi miasto liczyło 262 mieszkańców wyznania mojżeszowego, czyli już w roku 1821 Żydzi stanowili 33 proc. ludności.

Stan materialny Żydów łódzkich był wtedy następujący: 9 proc. ludzi zamężnych, 18 proc. średnio zamężnych, resztę stanowili biedni wyrobnicy i rzemieślnicy, przy czym około 40 proc. tej reszty stanowił proletarijant w dzisiejszym rozumieniu tego słowa.

Grudzień	Dzisiaj	Tomasz Apost.	
21	Jutro	Honorata M.	
Wtorek			
	Wschód słońca	7.42	
	Zachód słońca	15.20	
	Wschód księżyca	21.03	
	Zachód księżyca	10.14	
	Długość dnia	10.35	
	Ubyło dnia	8.09	

P. min. Koscialkowski przybyć ma dziś do Łodzi

Dzisiaj, jak już donosiliśmy, odbędzie się uroczyste poświęcenie i oddanie do użytku nowego gmachu Ubezpieczalni Społecznej przy ul. Leczniczej. Na uroczystość tę przybyć ma do Łodzi p. minister opieki społecznej Koscialkowski.

W nowym gmachu mieścić się ma lecznica dzielnicowa i specjalistyczna dla południowej dzielnicy miasta. (i)

Krótkie wiadomości

ZAKAZ PRZECIĄŻANIA MŁODZIEŻY szkolnej dodatkowymi pracami w czasie ferii świątecznych wydało kuratorium okręgu łódzkiego. Dyrektorzy szkół średnich i kierownicy szkół powszechnych otrzymali w tej sprawie wczoraj specjalny okólnik, w którym podkreślono, że zimowa przerwa w zajęciach przeznaczona ma być na wypoczynek, nie jest więc wskazane zadawanie uczniom jakichkolwiek prac.

OŻYWIONY RUCH panuje od wczoraj w urzędach pocztowych i telegraficznych. Liczba wysłanych przesyłek wzrosła blisko o 30 proc., zaś sprzedaż znaczków — o 40 procent. Z uwagi na wzmożony ruch zwiększono liczbę ambulansów ekspediujących pocztę na dworcu kolejowym.

LUSTRACJA PIEKARNI rozpoczęła się wczoraj w Łodzi. Z uwagi na większy ruch w zakładach piekarskich zwrócona będzie baczna uwaga na stan sanitarny. Wszystkie wyrocznia, spostrzeżone przez komisje sanitarne, będą karane, bądź doraźnie, bądź przez sąd starościński.

DROŻYZNE RYB zanotowano w Łodzi wskutek zmniejszonego dowozu ryb morskich i słodkowodnych. By przeciwdziałać ewentualnym próbom spekulacji, władze administracyjne opracowały cennik orientacyjny, który w żadnym wypadku nie może być przekraczany.

SPADEK LICZBY ZACHOROWAŃ na choroby zakaźne zanotowano w dalszym ciągu w Łodzi. Na dur brzuszny chorowało w ubiegłym tygodniu 5 osób, na błonicę—15, na błonicę—8, na odrę—18, na różę—1, na gorączkę polową—4, na kszusiec—1 i na Heine Medina—1.

DODATKOWA KOMISJA POBOROWA dla P.K.U. Łódź-Miasto II urzędować będzie w dniu 30 b. m. w wydziale wojskowym zarządu miejskiego przy ulicy Piotrkowskiej Nr. 165. Stawić się winni mężczyźni rocznika 1916 i starsi, zamieszkałi na terenie 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 i 14 komisariatów policji, którzy nie uregulowali jeszcze swego stosunku do służby wojskowej.

Osobiste

Naczelnik urzędu skarbowego, mgr. praw Józef Łuczak, opuścił zajmowane dotąd stanowisko i przeniósł się do adwokatury, rozpoczynając aplikację adwokacką.

STRAJK TRAMWAJARZY W ŁODZI

rozpoczął się wczoraj po południu.—Strajkujący żądają zasiłku świątecznego oraz pełnej przerwy w pracy w pierwszym dniu Bożego Narodzenia

Wczoraj w godzinach popołudniowych niespodziewanie wybuchł strajk tramwajarzy łódzkich. Strajk w warsztatach mechanicznych rozpoczął się już o godz. 4 po poł. Natomiast tramwaje z ulic zaczęły zjeżdżać do remiz o godz. 4.30. Trwało to dość długo, gdyż część wozów znajdowała się na krańcach miasta, gdy komisja strajkowa powiadomiła motorniczych i kierowców o rozpoczęciu akcji, to też całkowicie komunikacja przerwana została około godziny 6 po poł.

Miasto przybrało zgoła niezwykle wygląd. Ulice zaroily się od dorożek i taksówek, które oczywiście rozpoczęły swój „złoty okres”.

Nagle przerwanie komunikacji odbiło się również na wzmożonym ruchu na

chodnikach. W godzinach wieczornych zwłaszcza, gdy robotnicy opuścili fabryki — udając się do domu, ruch na ulicach spotęgował się ogromnie. Robotnicy bowiem musieli wracać pieszo do domu z bardzo niekiedy odległych miejsc pracy.

Na jakim tle wybuchł strajk tramwajarzy?

Jak wiadomo, w październiku br. pracownicy tramwajowi wystąpili do dyrekcji KEŁ. z żądaniem podwyżki płac i zawarcia umowy zbiorowej, która obejmować miała szereg warunków, dotyczących czasu pracy, przyjmowania i zwalniania pracowników itd. Na skutek zgody obu stron spór przekazano komisji arbitrażowej, która w dniu 20-go października przyznała pracownikom

podwyżkę płac w wysokości 9 proc. licząc wstecz, od 1 października oraz prawo do urlopów 3-tygodniowych po 15 latach pracy. Warunki te miały obowiązywać do dnia 31 sierpnia 1938 r. Inne sprawy sporne, dotyczące umowy zbiorowej, miały być rozstrzygnięte w drodze bezpośrednich obopólnych rokowań.

Tymczasem w grudniu pracownicy tramwajowi wysunęli nowe żądania, domagając się przyznania im zasiłku świątecznego, w wysokości po 100 zł. na osobę oraz całkowitego przerwania komunikacji w pierwszym dniu Bożego Narodzenia.

Dyrekcja odmówiła spełnienia tych żądań. Wobec powyższego onegdaj wieczorem odbyło się walne zebranie pracowników tramwajowych, na którym postanowiono raz jeszcze zwrócić się do dyrekcji, tym razem pisemnie i zastrzec się, że jeśli do dnia wczorajszego do godz. 2 po poł. nie otrzymają oni pozytywnej odpowiedzi, wówczas proklamują strajk.

Dyrekcja KEŁ. nie zmieniła swego stanowiska. O godz. 2 po poł. odbyło się wobec tego posiedzenie komisji międzyzwiązkowej tramwajarzy, na którym proklamowano natychmiastowy strajk.

Jak długo potrwa strajk, w tej chwili trudno przewidzieć. Ze względu na ożywienie przedświąteczne, brak tramwajów dawać się będzie dotkliwie we znaki. (i)

Władze zapewniają komunikację

i uruchomią dziś 12 tramwajów, 50 autobusów oraz taksówki

Łódź, 20 grudnia.

(PAT) W dniu wczorajszym w godzinach popołudniowych wybuchł strajk tramwajarzy KEŁ. rezultatem czego było wstrzymanie ruchu tramwajowego.

Dla zapewnienia normalnej komunikacji kolejowej, a w szczególności dla młodzieży szkolnej, sier robotniczych i pracowników, spieszących do zajęć, władze w ciągu ubiegłej nocy postanowiły

uruchomić na okres trwania strajku 12 elektrowozów tramwajowych, 50 autobusów sprowadzonych z terenu województwa, a ponadto 50 taksówek i ponad 110 dorożek konnych.

Ceny biletów uruchomionych autobusów będą wynosiły 25 gr. od osoby, a ceny biletów elektrowozów 20 gr. od osoby, niezależnie od długości trasy na danej linii komunikacyjnej.

WIECZNE PIÓRO Watermana WIECZNE CZASY

Na gwiazdkę dla najbiedniejszych dzieci

zebrano w Łodzi w niedzielę zł. 6.000. — Kto nie wpłaci zaległości, będzie publicznie napiętnowany. — Choinka na Placu Wolności

Tegoroczna akcja pomocy zimowej w Łodzi rozwija się bardzo pomyślnie i sądząc z dotychczasowych jej wyników, będzie zrealizowana według pełnego planu, nakreślonego przez plenarne zgromadzenie komitetu, które odbyło się w ub. miesiącu. Z jednej strony powiększa się coraz bardziej liczba osób, korzystających z bezpłatnych obiadów w siedmiu kuchniach, z drugiej zaś rozszerzają się ramy pomocy dla tych bezrobotnych, którzy otrzymują pomoc w innej formie. W chwili obecnej komitet czyni energiczne wysiłki, aby szczególnie okazałe wypadła pomoc w okresie świąt Bożego Narodzenia. Przewidywane jest rozdawnictwo paczek żywnościowych dla wszystkich bezrobotnych, zarejestrowanych w komitecie.

Realizację pełnego planu umożliwiają regularne wpłaty świadców na pomoc zimową. Już w ciągu pierwszego miesiąca wpływy są dość znaczne, co świadczy o pełnym zrozumieniu zagadnienia pomocy bezrobotnym przez społeczeństwo łódzkie.

Rozwija się również akcja ściągania zaległości z lat ubiegłych. Na wezwanie, wystosowane w ubiegłym tygodniu, odpowiedziało wielu płatników, którzy

w roku ubiegłym nie spełnili swego obowiązku. Z tego tytułu wpłynęło do kasy komitetu już kilka tysięcy złotych. Reszta opornych płatników, którzy nie dali odpowiedzi, otrzymała wczoraj u pomnienie ostateczne z tym, że jeśli w ciągu 7 dni nie wpłaca swej należności, względnie nie wyjaśnią, w jaki sposób zamierzają tę zaległość wpłacić, nazwiska ich będą opublikowane w dziennikach łódzkich, a niezależnie od tego podane do wiadomości urzędów skarbowym, władzom administracyjnym, samorządowym i t. d.

W niedzielę, w ramach akcji pomocy zimowej, odbyła się w Łodzi zbiórka publiczna na rzecz biednej dziatwy, której komitet zamierza umilić święta Bożego Narodzenia. Kwesta odbywała się zarówno na ulicy jak i w lokalach publicznych. Kwestujących było bardzo wielu, ponieważ bezinteresownie zgłosili swą współpracę członkowie szeregu organizacji społecznych.

Zbiórka dała bardzo dobre rezultaty. Na terenie Łodzi zebrano 6000 złotych.

Rok rocznie w okresie świąt Bożego Narodzenia zarząd miejski ustawiał na

PIERNIKI MARCEPANY FIGURKI

Franboli

PIOTRKOWSKA 65.

placach publicznych choinki dla biednej dziatwy, której rodzice nie mogli sobie pozwolić na kupno i przystrojenie drzewka. Choinki te cieszyły się wielką popularnością. W wieczór wigilijny zebrali się wokoło nich tłumy dziatwy, a nawet dorosłych.

W roku biejącym postanowiono tę symboliczną choinkę zainstallować tylko na placu Wolności. Inne place miejskie będą pominięte. Natomiast pieniądze zaoszczędzone w ten sposób przeznaczono na wysłanie ubogich dzieci, zagroźonych gruźlicą do miejscowości podgórskiej Sidziny, w Małopolsce zachodniej. (i)

Dyżury aptek

Nocy dzisiejszej dyżurują następujące apteki: J. Kahane (Limanowskiego 80), S. Trawkowska (Brzezińska 86), J. Koprowski (Nowomiejska 15), M. Rozenblum (Śródmiejska 23), M. Bartoszewski (Piotrkowska 95), A. Czyński (Rokicińska 53), T. Sinięcka (Rzgowska 59), H. Pastorowa (Łągiwnicka Nr. 96), — E. Zakrzewski i S-ka—Katna Nr. 59.

Grand-Kino

Początek o g. 4-cj

Jadwiga Smosarska i Eugeniusz Bodo

w filmie **Skłamałam...**

Ceny miejsc niżamy po raz drugi!

1 seans 85 gr. i 1.09 na poz. s. 1.09, 1.50 i 2.20

Nieście pomoc najbiedniejszym

Unieruchomienie fabryk w święta

nastąpi już w czwartek. — Przerwa trwać będzie od 10 do 14 dni. —
Umowa zbiorowa w przedsiębiorstwach autobusowych

W bieżącym tygodniu nastąpi świąteczne unieruchomienie szeregu zakładów przemysłowych włókienniczych. Naogół w tym roku znacznie mniej zakładów stosuje przerwę świąteczną, ograniczając się tylko ściśle do dni świątecznych. Na okres 14 dni będą unieruchomione fabryki zatrudniające łącznie 10.000 robotników, na okres 10 dni — fabryki, zatrudniające łącznie około 20 tysięcy robotników. Przerwa pracy nastąpi częściowo w czwartek, częściowo zaś w piątek rano.

W bieżącym tygodniu odbędzie się w inspekcji pracy posiedzenie komisji iachowej dla uzupełnienia taryfy płac w przemyśle pończosznym, produkującym na okrągłych maszynach. O ile komisja nie dojdzie do porozumienia — na podstawie zawartego uprzednio protokołu — obie strony zgłoszą swe propozycje inspektorowi pracy, który wyda obowiązujące orzeczenie.

Wczoraj w sądzie grodzkim toczyła się sprawa kierownika klasowego związku robotników przemysłu pończosznego (kotonowego) Jurczaka. Jurczak przy był w dniu 29 października r. b. do fabryki Ottona Hana, celem wzięcia udziału w zebraniu robotników. Gdy portier fabryczny Maurer nie chciał go wpuścić — Jurczak siłą usunął go i dostał się na teren fabryki. Na znak protestu, przeciwko niewpuszczeniu Jurczaka, robotnicy

proklamowali jednodniowy strajk.

Maurer złożył na Jurczaka skargę do sądu, twierdząc w niej, że został pobity i że Jurczak wygłosił na dziedzińcu fabrycznym podburzające przemówienie. Oskarżenia te nie zostały potwierdzone w toku przewodu sądowego, wobec czego za usunięcie siłą portiera Jurczak skazany został tylko na 7 dni aresztu z zawieszeniem.

Wczoraj zlikwidowany został wreszcie długotrwały zatarg w przedsiębiorstwach autobusowych, który omal nie doprowadził do strajku szoferów i unieruchomienia komunikacji autobusowej. Na wczorajszej konferencji w inspekcji pracy zawarto układ zbiorowy na czas do 31 grudnia 1939 roku, normujący

warunki pracy i wysokość płac obsługi autobusowej.

Komisja międzyzwiązkowa pracowników miejskich podjęła nową akcję w kierunku przyspieszenia przyznania pracownikom podwyżki płac. Na konferencji w ministerstwie spraw wewnętrznych oświadczone pracownikom, że z dniem 1 kwietnia dodatek komunalny podwyższony będzie o 5 proc. Wobec tego jednak, że nie przeprowadzono akcji oddłużeniowej, jak tego domagali się pracownicy, komisja międzyzwiązkowa wysunęła obecnie postulat, aby podwyżka do datku obowiązywała od 1 stycznia. W sprawie tej jeszcze przed świętami odbędzie się konferencja w zarządzie miejskim.

Miasto posiada 100 własnych budynków Znaczny wzrost majątku od r. 1919-go

Zarząd miejski prowadzi od dłuższego czasu akcję budowy szeregu gmachów, bądź dla potrzeb własnych, bądź też szkolnych. Wydział gospodarczy opracował przed kilku dniami bardzo ciekawe zestawienie, świadczące w jakim tempie powiększa się własność nieruchomości miasta.

W roku 1919, gdy magistrat obejmował pierwszy zarząd miejski, pochodzący z wyborów, miasto posiadało wszystkiego 17 własnych budynków, o łącznej kubaturze 90413 metrów sześć. W tej liczbie było 10 domów mieszkalnych, 3 gmachy biurowe, 3 różne i 1 szkolny.

Bezpośrednio po tym rozpoczął się ożywiony ruch budowlany. W roku 1923 miasto posiadało już 23 własne domy, w 1933 roku — 93, zaś w roku bieżącym posiada już 100 własnych budynków. W tej liczbie jest 16 gmachów szkolnych, 3 zakłady opiekuńcze, 3 gmachy biurowe, 74 domy czynszowe i 5 różnych.

Wśród 74 domów czynszowych znajduje się kolonia mieszkaniowa im. Montwilli-Mireckiego, w której mieszka 4.000 osób, płacących rocznie 500.000 zł. komornego.

Za zakłócenie spokoju na targowiskach

i zacepienie przechodniów zatrzymano w niedzielę 67 członków Stronnictwa Narodowego. — Echa awantur piątkowych

W piątek, jak już o tym donosił komunikat urzędowy Polskiej Agencji Telegraficznej, około 200 osób, członków Stronnictwa Narodowego, opuściwszy lokal przy ul. Targowej Nr. 5, udało się grupami w kierunku północnej dzielnicy miasta, wznosząc okrzyki i zacepiając przechodniów. Czterech spośród demonstrantów policja zatrzymała.

W dniu wczorajszym stanęli oni przed sądem starościńskim, obwinieni o zakłócenie spokoju publicznego przez wznoszenie okrzyków i zacepienie przechodniów. Wszyscy czterech, a mianowicie: Wacław Tygielski, zam. przy ul. Pocztowej 13, Józef Zgierski, zam. przy ul. Sołtysówka 3, Jan Tomaszewski, zam. przy ul. Dworskiej 13 i Leopold Doberstein, zam. przy ul. Blacharskiej Nr. 10 skazani zostali po miesiącu bezwzględniego aresztu. Są to przeważnie młodzi chłopcy w wieku 18 i 19 lat.

W niedzielę przedświąteczną, w czasie godzin w których zezwolone było uprawianie handlu, członkowie Stronnictwa Narodowego w Łodzi usiłowali ponownie zdezorganizować normalny ruch i handel przedświąteczny. Powiadomione władze bezpieczeństwa wydały odpowiednie zarządzenia, paraliżujące tego rodzaju wystąpienia. W związku z zarządzeniami obserwacjami, zatrzymano w niedzielę na targowiskach ok. 67 osób, które zacepiały przechodniów, nawołu-

jąc do bojkotowania kupców żydowskich oraz zakłócające spokój i tamujące normalny ruch na Wodnym Rynku, Bałuckim Rynku, na Placu Hallera, w halach przy ul. Piotrkowskiej Nr. 317 oraz

przy ul. Ogrodowej.

Zatrzymani zostali wczoraj osadzeni przez sąd starościński. Wszyscy doprowadzeni do sądu skazani zostali na kary aresztu od 2 do 7 dni.

Teatr, muzyka i sztuka

TEATR POLSKI
(Śródmiejska 15)

Występy świetnego artysty scen stołecznych Aleksandra Węgielki dobiegają końca. — Aleksander Węgielko grać będzie dziś, we wtorek, w środę i w czwartek o godz. 8.30 wiecz. w kapitalnej sztuce Kennedy „Tessa”.

W piątek z powodu Wieczoru Wigilijnego przedstawienie zawieszono.

TEATR KAMERALNY,
(Cegielniana 27).

Atrakcyjna „Kobieta bez skazy” cieszy się w Łodzi wielkim powodzeniem. Wyborna komedia ta ze Skrzydlowska, Zyczkowska, Hańcza i Korwinem w rolach głównych dana będzie dziś, jutro i pojutrze o godz. 8.30 wiecz.

TEATRY — POPULARNY I PERYFERYJNE.

Z powodu tygodnia przedświątecznego przedstawienia zawieszono.

WIELKI FESTIVAL MUZYCZNY
W FILHARMONII

Największym eventem bieżącego sezonu koncertowego będzie niewątpliwie Festival Muzyczny, który odbędzie się w niedzielę, dnia 26 grudnia o godz. 12 w pol. w sali Filharmonii. Dyrekcje tej niecodziennej imprezy objął Dyr. Teodor Ryder, wykonawcy — Łódzka Orkiestra Filharmoniczna i Chór Ludowy Stow. „Kultur Liga”. W charakterze solistów wystąpią:

Artur Balsam (fortepian) i Marcell Neumiller (skrzypce). W programie tego koncertu wykonane zostaną między inni: Uwertura do op. „Oberon”, Webera, Sonata skrzypcowa Francka, Tryl diabelski Tartinięgo, Koncert fortepianowy Czajkowskiego, Polonez Chopina, 2 fragmenty z op. „Książę Igor”, oraz utwory solowe Sarasatego, Lalo i innych. Bilety sprzedaje kasa Filharmonii.

WIECZÓR RECYTATORSKI W FILHARMONII

Jutro, w środę, 22 grudnia r. b. o g. 9 wiecz. wystąpi tylko raz jeden Herc Grosbard z szeregiem aktualnych recytacji. Bilety do nabycia w Stow. „Kultur Liga” Zachodnia 68, oraz w dniu recytacji przy kasie Filharmonii

WYSTĘP „CYRULIKA” WARSZAWSKIEGO
W TEATRZE POLSKIM.

W dniu 26 bm. w drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia o godz. 12 w pol. odbędzie się w Teatrze Polskim jedyny występ „Cyrulika Warszawskiego”. Znakomity zespół „Cyrulika Warszawskiego” wystąpi z arcywesołą rewii satyryczną pt. „Ktoś z nas zwarjował”

Na czele zespołu „Cyrulika Warszawskiego” przybędą znakomici: Steficia Górską, Alicja Halama, Ludwik Lawiński i Kazimierz Krukowski (Lopek).

Przy fortepianie: Leon Boruński

KINO
EUROPA

Pocz. 4, 6, 8, 10

DZIŚ PREMIERA
WIELKIEGO
PROGRAMU
ŚWIĄTECZNEGO!

Niezapomniana bohaterka filmu
„ZIEMIA BŁOGOSŁAWIONA”

LUIZA
RAINER

oraz znakomity

SPENCER
TRACY

ŻYCIĘ
ULICY

Piękny i porywający film
z życia ludzi wielkiego miasta
Miłość Sensacja Humor Tempo
Reż. Frank Borzage
Prod. 1937/38

Z sądownictwa

Przewodniczący Sądu Pracy p. sędzia Zygmunt Kasłowski zarządzeniem prezesa Sądu Okręgowego w Łodzi delegowany został do wzięcia udziału w Nadzorczej Komisji Rozjemczej dla zlikwidowania zatargu zbiorowego pomiędzy właścicielami a dozorcami domów w Łodzi.

Przeniesieni na stanowiska sędziów Sądu Grodzkiego w Łodzi z Sądu Grodzkiego w Oszmianie — p. Mieczysław Baranowski i z Sądu Grodzkiego z Brzeźnicy p. Stanisław Łabecki obejmują urządowanie w dniu 1 stycznia 1938 roku.

Do Sądów Grodzkich przydzieleni, zo stali z dniem 8 stycznia 1938 r. do pełnienia czynności sędziowskich w Ozorkowie — asesor sądowy p. Teodor Pasek - Blotnicki i w Łodzi asesor sądowy z Pabianic — p. Juliusz Witkiewicz.

Film

ilustrujący płomienną

Miłość

wodzów, żołnierzy
i niewolników
na tle rywalizacji

SCYPIONA
i HANNIBALA

SCYPION
AFRYKAŃSKI

FILM ZREALIZOWANY KOSZTEM
30.000.000 LIRÓW
odznaczony na Wystawie Filmowej
w Wenecji pucharem
MUSSOLINIEGO
Świąteczny program

kina

„PALACE”

Elektryfikacja okręgu łódzkiego

Uroczyste otwarcie nowej linii elektrycznej Łódź-Zduńska Wola w obecności p. ministra Romana, wojewody Hauke-Nowaka, prez. Godlewskiego i inn.—Pierwszy etap prac i zamierzeń „Zempolu”

Wczoraj odbyło się uroczyste poświęcenie i otwarcie nowej linii elektrycznej Łódź — Zduńska Wola, która jest pierwszym etapem elektryfikacji okręgu łódzkiego, podjętej przez Zempol Akt poświęcenia i przejęcia nowej linii odbył się w Rudzie Pabianickiej, na stacji rozdzielczej przy ul. Garapicha.

Na uroczystość tę przybył z Warszawy p. minister przemysłu i handlu Antoni Roman, w towarzystwie szefa wydziału wojskowego ministerstwa płk. Szymaniewskiego i dyrektora departamentu Guentera, dla podkreślenia, jak wielką wagę przywiązuje rząd do akcji elektryfikacji miejscowości i osiedli podmiejskich. Z Łodzi udział wzięli p. wojewoda Hauke-Nowak, prez. Godlewski, komendant wojewódzki pp. dr. Torwiński, nac. Dr Wrona, nac. inż. Jellinek, starostwie powiatu łódzkiego Denys i łaskiego Rosicki, burmistrz Rudy Pabianickiej i inni.

Po powitaniu ministra Romana przez wojewodę Hauke-Nowaka, ks. kanonik Ciesielski dokonał poświęcenia linii, a uruchomił ją dr Tolłoczko.

Z Rudy Pabianickiej udano się do Zduńskiej Woli, gdzie wybudowano wielką nowoczesną stację transformatorową, do której doprowadzono linię elektryczną długości 39 klm. od Łodzi. W Zduńskiej Woli linia ta narazie kończy się. W Zduńskiej Woli przy bramie triumfalnej powitał p. ministra Romana, p. wojewodę i towarzyszące mu osoby dyrektor Zempolu, inż. Szyszko, który przedstawił całokształt zamierzeń tej instytucji.

Referat dyr. Szyszki

Z referatu inż. Szyszki czerpiemy następujące dane:

Przy pomocy tej linii można przesyłać około 3000 kilowatów mocy. Dla samej Zduńskiej Woli przewiduje się moc w wysokości do 1500 kW. Należy zaznaczyć, że dotychczasowe najwyższe obciążenie Zduńskiej Woli sięgało 200 kilowatów — to też sieć Zempolu w możliwości zadośćuczynienia 7—8-miokrotnie większemu od obecnego zapotrzebowaniu energii elektrycznej miasta.

Na pokrycie kosztów budowy tej linii skorzystano z pożyczki państwowej oraz z udziałów członkowskich Zempolu. Koszt budowy jednego kilometra linii wyniósł około 6500 zł. — jest to koszt stosunkowo umiarkowany.

Część stacji o napięciu 30.000 woltów należy do Zempolu, a część na którą składają się transformatory i rozdzielnia o napięciu 6000 i 380/220 woltów należy do miasta.

Obecnie więc miasto Zduńska Wola posiada stację transformatorową odpowiadającą pod względem możliwości do stawy energii elektrycznej — elektrowni, której koszt musiałby wynieść co najmniej 1 milion złotych.

Narazie na stacji tej ustawiono jeden transformator o mocy 400 kilowatów, lecz już w przyszłym miesiącu stanie tu drugi o mocy 200 kW. Równoległa wówczas praca obydwu transformatorów zwiększy w trójnasób moc obecnego zapotrzebowania.

Po referacie inż. Szyszki powitał imieniem miasta Zduńskiej Woli p. ministra Romana, p. Wojewodę i gości ks. kanonik Masłowski, podnosząc za usługi rządu w dziele podciągnięcia Polski w wyż i wskazując, ile dobrodziejstw dla przemysłu i handlu i rozwoju Polski niesie iskra elektryczna w

masy rzemieślnicze i przemysłowe, nie tylko w postaci światła ale i w postaci siły, która zdolna jest podnieść dobrobyt i stan rozwoju wielkich rzesz ludności bez różnicy wyznania. Piękne przemówienie ks. kan. Masłowski zakończył okrzykiem na cześć Rządu i Jego przedstawiciela Pana Ministra Romana, oraz na cześć tych wszystkich, którzy pracują nad podniesieniem stanu gospodarczego naszego państwa.

Po zwiedzeniu stacji, przedstawiającej się, zaiste, imponująco, jeśli chodzi o nasze skromne środki, p. minister wraz z p. wojewodą Hauke-Nowakiem i otoczeniem przeszli do sali straży ogniowej, gdzie odbył się obiad.

Szereg przemówień w czasie obiadu rozpoczął

nacz. inż. Jellinek

prezes Zempolu, obrazując zasadniczy cel i zadania tej instytucji:

— Jakkolwiek powołanie do życia związku międzykomunalnego dla celów elektryfikacji naszego okręgu trafiło w swym stadium początkowym na wiele trudności — to jednak dzięki życzliwemu poparciu władz zdołaliśmy uporać się z tymi przeszkodami.

Realizując tę ideę zdawaliśmy sobie również sprawę i z tego, że każdy kilo-

metr nowowybudowanej linii wzniesionej w terenie — to jakby nowy tętniący nerw życia gospodarczego, kryjący w sobie zarodek pomysłów i dobrobytu dla szeregu warsztatów pracy.

Te właśnie momenty były dla nas bodźcem w realizacji naszych zamierzeń elektryfikacyjnych.

Okręg łódzki z wyjątkiem Łodzi i Zgierza obsługiwany jest przez małe, nieekonomiczne i niewystarczające elektrownie lokalne, które już zaczynają odmawiać posłuszeństwa, życie zaś gospodarcze domaga się taniej energii i w ilościach znacznie większych niż owe elektrownie mogą dostarczyć.

Po opracowaniu i zatwierdzeniu projektów rozpoczęliśmy budowę linii wysokiego napięcia Łódź — Zduńska Wola długości około 39 klm, która w niespełne 3 miesiące została całkowicie zakończona. Korzystając ze sposobności pragnęlbym wyrazić podziękowanie dyrekcji elektrowni łódzkiej i zgierskiej, które wraz ze swym personelem technicznym udzieliły nam pomocy przy projektowaniu i budowie omawianej linii.

Na zakończenie p. nacz. Jellinek podziękował w imieniu Związku p. Ministrowi za łaskawe udzielenie uprawnień oraz p. wojewodzie Hauke-Nowakowi za pomoc i poparcie.

Następnie zabierali głos na temat do-

niowości Zempolu dyr. Tolłoczko i burmistrz Zduńskiej Woli Szaniawski. Na przemówienia te odpowiedział

p. min. Roman.

P. minister powiedział m. inn.:

„Jadąc tutaj nie miałem zamiaru przemawiać, bo wiedziałem, że jadę oglądać czyn polski, a czyni mówią głośnie, niż słowa. Pragnę jednakże zabrać głos nie tylko dlatego, żeby podziękować za przyjęcie i uprzejme słowa, które panowie byli łaskawi do mnie skierować, lecz aby podkreślić, że ten czyn, choć mały w skali europejskiej, jest właśnie takim czynem, jakiego nam potrzeba. Tego rodzaju czyny dla całej Rzeczypospolitej przędka pozwolą osiągnąć dobrobyt całego społeczeństwa. Pragnęlbym, aby i w innych ośrodkach zapłonęły lampki elektryczne i w tej myśli wnoszę zdrowie za pomyślność i rozwój tutejszych poczynają.”

Szereg dalszych przemówień zamknął p. starosta mgr. Tadeusz Reindl krótkim podziękowaniem na ręce Pana Ministra i Pana Wojewody za pomoc przy elektryfikacji okręgu łódzkiego, wznosząc toast na cześć Pana Ministra Romana.

P. minister Roman w godzinach przed wieczornych opuścił Zduńską Wolę, udając się do Warszawy.

Okólnik o umowach zbiorowych

Zaden układ nie może być sprzeczny z konstytucją.— Członkowie związku i niezrzeszeni mają jednakowe prawa. — Jakie umowy nie będą przez inspektorat pracy rejestrowane

Jak już donosiliśmy minister opieki społecznej M. Zyndram Kościalkowski wystosował do wszystkich inspektorów pracy zasadniczy okólnik w sprawie ujednolnienia postępowania inspektorów pracy w zakresie układów zbiorowych.

Między innymi w sprawie przepisów, zawartych w układach zbiorowych pracy, o ograniczeniu przyjmowania przez pracodawcę pracowników do członków związku zawodowego, podpisanego na układzie, okólnik przypomina, że obowiązująca ustawa konstytucyjna zapewniła obywatelom możliwość rozwoju ich wartości osobistych oraz wolność zrzeszeń, przy czym granicą tych wolności jest tylko dobro powszechne. Z zasady tej wynika, iż sytuacja prawna pracowników, należących do związku, podpisanego na układzie, pracowników, należących do innych związków, i pracowników w ogóle niezorganizowanych, powinna być zrównana. Zapewnienie wyłączności pracy w pewnym zawodzie dla członków tylko jednego związku pozbawiałoby możliwość pracy w tym zawodzie wszystkie osoby, które do związku nie należą, a tym samym byłoby sprzeczne z ustawą konstytucyjną.

Wszelkie przepisy, ograniczające możliwość pracy w danym zakresie dla osób nie należących do związku, nie powinny

być przez inspektorat rejestrowane. Okólnik nie widzi natomiast przeszkód przeciw rejestrowaniu przepisów zobowiązujących pracodawcę przed przyjęciem pracownika do zawiadomienia o każdym wolnym stanowisku związek, który może zaproponować swoich kandydatów na wolne stanowiska, jednakże wybór pracownika spośród kandydatów zgłoszonych przez związek, względnie innych kandydatów, pozostawiony musi być pracodawcy. Również rejestrowane mogą być przepisy, obowiązujące pracodawcę do przyjmowania pracowników bądź za pośrednictwem społecznego biura pośrednictwa pracy, bądź też za pośrednictwem biura pośrednictwa pracy Funduszu Pracy.

Przepisy nakładające na pracodawcę obowiązek wyłącznego zatrudniania członków danego związku, które określone zostały jako nieprawne, nie posiadały również żadnych skutków prawnych i przed wejściem w życie ustawy o układach zbiorowych pracy, a sądy postanowieniom takim ochrony prawnej nie dawały. Przy rejestracji układów ze względów porządkowych inspektorzy pracy zostali upoważnieni do usuwania z układów przepisów pozbawionych mocy prawnej.

O ile nieważne są przepisy w układach o wyłączności dostępu do pracy tylko dla członków związku, o tyle mają

swoją skuteczność prawną i mogą być rejestrowane przepisy gwarantujące przyjęcie do pracy dla konkretnych grup osób, jak np. zobowiązanie pracodawcy do przyjęcia po strajku do pracy byłych robotników zakładu, albo zobowiązanie się do wyłącznego przyjmowania do pracy bezrobotnych z danej miejscowości i. d.

Ponadto okólnik omawia zagadnienie ograniczenia w układach zbiorowych zwalniania pracowników. Okólnik wskazuje, że nieważna jest formuła zobowiązująca pracodawcę do zwalniania pracowników za pośrednictwem związku, bowiem wypowiedzenie stosunku pracy musi być doręczone osobiście pracownikowi. Ważna jest natomiast formuła zobowiązująca pracodawcę do zawiadomienia związku o każdym przypadku zwolnienia z pracy.

Zwolnienie z pracy z ważnej przyczyny względnie winy pracownika może być dokonane przez pracodawcę zawsze gdy wina miała miejsce, a zobowiązanie do skorzystania z tego przepisu wyłącznie w porozumieniu ze związkiem byłoby prawnie nieważne, pozbawiałoby bowiem pracodawcę możliwości skorzystania z ważnej przyczyny lub z winy pracownika do rozwiązania umowy.

Skutecznie prawnym jest jednakże przepis postanawiający, że pracodawca zrzeka się zastosowania zwolnienia z pracy z winy pracownika na rzecz komisji dyscyplinarnej, której działalność musi w tym przypadku odpowiadać ogólnym przepisom porządku prawnego.

Dopuszczalny jest również przepis przewidujący, że bez przypadków winy lub ważnej przyczyny pracodawca nie będzie nikogo zwalniał bez porozumienia ze związkiem zawodowym. Jednakże naruszenie takiego przepisu nawet jeżeli jest on ważnym nie pociągałoby za sobą nieważności rozwiązania stosunku pracy, a najwyżej uprawniałoby związek do wystąpienia o szkody i straty.

Zabójca zgłosił się do policji i zeznał, że zamordował swą macochę

Do 1. komisariatu policji zgłosił się wczoraj 26-letni Jan Pakuła, zamieszkały ostatnio w Łodzi przy ul. Wincentego Pola 3.

Młody ten człowiek złożył na ręce dyżurnego przodownika niezwykle zeznanie: przyznał się mianowicie do zabójstwa swej macochy 50-letniej Antoniny Pakuły, zamordowanej przed kilku dniami ciosami siekiera we wsi Włady-

sławów w powiecie łowickim.

Zwłoki denatki zostały znalezione dopiero nazajutrz po zbrodni, ukryte pod słomą w stodole. Jednocześnie zbiegł pasierb zabitej.

Pakuła był poszukiwany listami gończymi i wczoraj sam zgłosił się i złożył pełne zeznanie.

Zabójca został osadzony w więzieniu

Nieście pomoc najbiedniejszym

TO NAJLEPSZY PODAREK I

OBDAROWANY MA PRAWO ZMIANY

KESZYCZKO

ZAKŁADY ROLN. PRZEM. ROMANA ZUROWSKIEGO

SKŁADY WŁASNE

ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 86

Pościg za mordercami wywiadowcy policji

Dwaj znani bandyci, grasujący na Śląsku i w Małopolsce, ukrywają się w lasach pod Radomiem

Warszawa, 20 grudnia.

Na terenie całego kraju zarządzono obławy, mające na celu aresztowanie morderców zastrzelonego w Warszawie wywiadowcy policji, ś. p. Henryka Baka.

Policja sądzi, że mordercami byli znani bandyci Józef Kaszewiak i Nikifor Maruszczyk, którzy grasowali ostatnio na terenie Śląska i Krakowskiego, a w ostatnich dniach mieli podobno przed-

stać się na teren Warszawy.

W miejscowości Białobrzegi pow. radomskiego patrol policyjny natknął się na Kaszewiaka i Maruszczykę, podczas obławy w spelunkach bandyckich. Obaj bandyci weszli do restauracji Chylińskiego i wymknęli się stamtąd tylnym wejściem. W czasie pościgu bandyci ostrzelali policjantów, którzy również odpowiedzieli strzałami.

Mimo nadbiegnięcia posiłków poli-

cyjnych, zuchwali bandyci zbiegli w lasy.

Za ujęcie Kaszewiaka i Maruszczyki wyznaczona została nagroda w wysokości 1000 zł.

O wymknięciu się groźnych bandytów pościgowi policyjnemu zawiadomiono centralę służby śledczej w Warszawie, która wysłała na teren Radomskie go posiłki.

Obława, obejmująca lasy powiatu radomskiego, trwa już od 20 godzin.

Wypadki na jezdni

Na ul. Myśliwskiej, koło domu Nr. 24 wydarzył się wczoraj wypadek śmiertelnego przejechania. Pod zaprzęg konny dostał się 15-letni Jan Drapacz. Koła przeszły przez ciało chłopca i gdy nadbiegli przechodnie podnieśli go z jedni, nieszczęśliwy nie dawał już oznak życia.

Lekarz pogotowia stwierdził zgon, wskutek kontuzji wewnętrznych, oraz złamanie ręki.

Ciało zostało zabezpieczone na miejscu. Przeciwno woźnicy został spisany protokół.

Na ul. Rzgowskiej potrącony został przez autobus i odniósł złamanie nogi 27-letni Józef Olczyk, zamieszkały przy ul. Rzgowskiej 140. Denat prowadził konie, idąc obok wozu, i potrącony skrzydłem autobusu, dostał się pod koła.

Lekarz pogotowia skierował poszkodowanego do szpitala przy ulicy DREWnowskiej. (1)

Nasz reporter zanotował

W mieszkaniu własnym przy ul. Podgórznej 11 usiłował pozbawić się życia 28-letni Henryk Mielczarek, cierpiący na rozstrój nerwowy.

Lekarz pogotowia skierował poszkodowanego do szpitala w Radogoszczu.

W warsztacie ślusarskim przy ul. Kresowej nr. 29 w wypadku przy pracy, podczas spawania metali doznał oparzenia twarzy i głowy 35-letni Marian Juszczyk, który spowodował stłuczenie butelki z kwasem solnym. Poszkodowany został przewieziony do szpitala.

Na ul. Rokicińskiej został pokłuty nożem 26-letni Michał Skrobiszewski, zamieszkały przy ul. Stajennej 114. Lekarz pogotowia stwierdził rany klutek pleców i obu rąk. Poszkodowany został przewieziony do domu.

W bójce przy ul. Napiórkowskiego 23 zostali porażeni 35-letni Jan Kaliszewski i 20-letni Bolesław Wiorstecki. Poszkodowani zostali opatrzeni w lokalu 14 komisariatu. Dochodzenie prowadzi komisariat.

Na ul. Tuszyńskiej dostał się pod zaprzęg konny 12-letni Marcin Krafczyk, zamieszkały przy ul. Mostowej 29. Chłopiec odniósł zewnętrzne obrażenia ciała. Po opatrzeniu na miejscu, został przewieziony w karetce pogotowia do domu.

32-letnia Anastazja Krawczyk, zam. przy ul. Felsztyńskiego 12, morfinistka, została zatrzymana za kilkakrotne symulowanie zemdlenia. Zatrzymana przekonała się, że lekarz pogotowia stosuje w takich wypadkach często zastrzyk morfiny i w tej nadziei padała pozornie zemdlna na ulicy.

Wskutek gołoledzi upadła na ul. Franciszkańskiej 52-letnia Małka Zajfman, zamieszkała przy ul. Zgórskiej 40 i odniosła złamanie prawego przedramienia i obrażenia głowy. Lekarz pogotowia przewiózł poszkodowaną do domu.

Na ul. Rzgowskiej poślizgnęła się i upadła 37-letnia Marianna Trzeciak, zam. przy ul. Kurczaki 45 i odniosła potłuczenia. Lekarz skierował poszkodowaną również do domu.

Z nowobudującego się domu przy ul. Śródmiejskiej 93 na szkodę Jana Wróblewskiego nieznaną sprawcy skradli rynnę cynowa wartości 50 zł.

Z mieszkania Jana Łuczaka przy ul. Wawelskiej 37 nieznaną sprawcy skradli różne rzeczy wartości 100 zł.

W obu wypadkach policja zarządziła dochodzenie.

Na szosie Zgierskiej z wozu należącego do Marcina Jobsta z Ozorkowa, jakiś osobnik skradł sztykiel towaru wełnianego i rzucił się do ucieczki. Poszkodowany zauważył kradzież i wraz z innymi furmanami wszczął pościg w wyniku, którego uciekającego rabusia zatrzymano.

Zatrzymanym okazał się 27-letni Roman Grzelak, który złodziej bez stałego miejsca zamieszkania.

Grzelaka osadzono w więzieniu do dyspozycji władz sądowych.

Reprezentacyjne kino

RIALTO

Pocz. 4, 6, 8, 10

DZIŚ WIELKA PREMIERA!

NAJWSPANIALSZEGO PROGRAMU ŚWIĄTECZNEGO!

Najgenialniejsze arcydzieło wszystkich czasów

Książę i Żebrak

Nieśmiertelna powieść

MARKA TWAINA

nieśmiertelnym filmem!

W r. gł. **ERROL FLYNN**

w bohaterskiej roli rycerza-awanturnika
oraz fenomenalni bracia - bliźniacy
BILLY i BOBBY MAUCH

Uwaga! Passe-partouts i bilety ulgowe
bezwzględnie nieważne aż do odwołania

Najcięższa klęska społeczna —

to brak pracy

Walczy z nią każdy, kto składa

ofiare na Pomoc Zimową

Konto P. K. O. 70.200 Pomoc Zimowa

SDOBY

Eliminacje w Łodzi przed meczem lekkoatletycznym z Francją

Polski Związek Lekkoatletyczny zaproponował Związkowi Łódzkiemu organizację w dniu 15 maja w Łodzi ogólnopolskich zawodów eliminacyjnych przed ustaleniem reprezentacji Polski na mecz lekkoatletyczny Polska — Francja w dniu 18—19 czerwca w Warszawie. Zarząd Łódzkiego Okręgowego Związku Lekkoatletycznego zgodził się na organizację eliminacji i zaakceptował warunki PZLA.

W zawodach wezmą udział najlepsi zawodnicy polscy z Nojim, Gieruttą, Hankem, Fiedorukiem, Garnuszewskim, Kucharskim, Gąssowskim i in.

Drużyna Rotholca

walczy w niedzielę w Łodzi

Jak już podawaliśmy, na niedzielę 26 b.m. przyjeżdża do Łodzi drużyna, bokserska warszawskiej Gwiazdy w celu rozegrania meczu towarzyskiego z Hakoahem.

Gwiazda zapowiedziała przyjazd drużyny w następującym składzie: Rotholc, Zysman, Zateł, Cukierman, Puterman, Jeleni, Rozenberg i Albert.

Atrakcją będzie występ Rotholca, który znajduje się w b. dobrej formie, odniósł ostatnio 9 kolejnych zwycięstw, a m. in. w meczach międzypaństwowych i międzynarodowych, a w Łodzi nie walczył już od blisko trzech lat.

Hakoah wystąpi przeciwko gościom w składzie następującym: Rossman, Tauber, Fagot, Mosman, Wdowiński, Jabłoński, Waldman, Blibaum. Mecz Hakoah — Gwiazda odbędzie się w sali Teatru Kameralnego przy ul. Cegielnianej 27 i rozpocznie się o godz. 12-iej w poł.

Ślizgawka w Helenowie otwarta!

Utrzymujący się od paru dni lekki mroz umożliwił otwarcie największej w Łodzi ślizgawki w parku helenowskim. Po raz pierwszy w tym sezonie ślizgawka helenowska oddana została do użytku miłośnikom łyżwiarstwa w dniu wczorajszym, a począwszy od dnia dzisiejszego czynna będzie codziennie od rana do późnych godzin wieczornych.

Na miejscu znajdują się trenerzy dla początkujących i zaawansowanych.

Turniej hokejowy

odbędzie się w niedzielę

W nadchodzącą niedzielę Łódzki Okręgowy Związek Hokejowy na inaugurację sezonu urządza propagandowy turniej hokejowy przy udziale ŁKS-u, Union — Touringu, SKS-u i KPZjednoczone. Turniej ten odbędzie się o nagrody „Kurier Łódzki”. Dla zwycięskiego zespołu przeznaczony jest komplet kanadyjskich łyżew hokejowych (par), drużyna która zajmie 2-gie miejsce w turnieju otrzyma 3 pary łyżew, a po zakończeniu są dyplomy. Turniej rozegrany zostanie w ciągu jednego dnia na lodowisku ŁKS-u przy Al. Unii. W wypadku braku mrozu turniej przełożony zostanie na inny termin.

Kurier Handlowo-Przemysłowy

„REPUBLIKA“ z dnia 21 grudnia 1937 r.

Dział gospodarczy — tel. 211-66.

Procesy przystosowawcze, czy objawy kryzysu?

Odczyt prof. Lipińskiego o recesji gospodarczej

W gospodarce światowej daje się ostatnio zaobserwować osłabienie rozwoju koniunkturalnego, a na niektórych odcinkach nawet wyraźne cołnięcie w rozmiarach obrotów gospodarczych. Co oznaczają te objawy? Czy są zapowiedzią nowego przesilenia w skali światowej, czy tylko wyrazem pewnej przerwy, „wycchnienia” w normalnie rozwijającej się koniunkturze?

Pytania te omówił, starając się dać na nie odpowiedź prof. E. Lipiński, dyrektor Instytutu Badania Koniunktur i Cen w ostatnim swym odczycie p. t. „Czynniki światowej koniunktury gospodarczej”.

Główną przyczynę obecnej małej recesji widzi referent w tym, co dzieje się w Stanach Zjednoczonych, których udział w obrocie międzynarodowym surowcami i półfabrykatami jest faktycznie (60 proc.), iż wszelkie niepomyślne objawy na tym terenie muszą silną rzeczą oddać się na pozostałych krajach świata. A właśnie w Stanach Zjednoczonych należy stwierdzić największy w świecie spadek produkcji oraz spadki cen, spowodowany małą elastycznością podaży surowców, które odgrywają w tym kraju dominującą rolę.

Drugą przyczyną załamania się koniunktury w St. Zjednoczonych jest okoliczność, że nagromadzone w poprzednich latach zapotrzebowanie na narzędzia wytwórcze musiało się silną rzeczą skończyć i wywołać reakcję, jako normalny objaw procesów gospodarczych.

Jeżeli do tego dodamy czynnik giełdowy (spadek kursów) ze swoimi wpływami natury psychologicznej, to mamy w ogólnym zarysie kompleks przyczyn, które spowodowały załamanie się koniunktury w Stanach Zjedn., nie pozostały i nie pozostaną bez wpływu na ogólnie kształtowanie się koniunktury światowej, ze względu na wspomnianą już przez nas niezwykle silną pozycję gospodarczą Stanów Zjednoczonych.

W Stanach Zjednoczonych istnieje co do sytuacji obecnej dwa zasadnicze poglądy. Pierwszy, wybitnie optymistyczny, daje wyraz przekonaniu, że recesja jest tylko ruchem przystosowawczym na ham (ożywienie o charakterze spekulacyjnym), który mieliśmy tam od roku 1936. A że każdy ruch przystosowawczy, jako szukający równowagi, jest objawem zdrowym, należałoby wyciągnąć wnioski, że po dojdzie do równowagi nastąpi nowy okres silnego ożywienia gospodarczego w Stanach Zjednoczonych, a w konsekwencji nastąpi pomyślny zwrot stosunków w pozostałych krajach świata.

Drugi pogląd, bardziej pesymistyczny, opiera się na głębszej analizie stosunków, panujących w Stanach Zjednoczonych. Przedstawiciele tego poglądu twierdzą, iż ruch inwestycyjny, stanowiący zasadniczą podstawę ożywienia koniunkturalnego, a opierający się głównie na trzech potężnych działach produkcji (roboty publiczne, budownictwo mieszkaniowe i produkcja urządzeń wytwórczych) nie ma wobec zatrącenia rentow-

ności pracy w tych działach poważniejszych szans. Stąd możnaby wyciągnąć wniosek, że mała recesja jest wstępem do zarysowującego się ostatnio kryzysu gospodarczego.

Kształtowanie się sytuacji gospodarczej w St. Zjednoczonych ma niewątpliwie zasadniczy wpływ na położenie innych krajów, tym nie mniej, ujmując ogólnie warunki, w jakich znajduje się obecnie gospodarka światowa, pogląd na nią niekoniecznie musi być pesymistyczny — stwierdza dalej prof. Lipiński. Mimo bowiem szeregu ujemnych momentów, jak tendencje antarkiczne, żywa pamięć ostatniego kryzysu i inne, istnieje raczej przewaga ważnych momentów

pomyślnych jak m. in. brak przerostów zadłużeniowych, większa ostrożność w dyspozycji gospodarczej, które pozwalają na bardziej optymistyczną ocenę rozwoju koniunktury w najbliższej przyszłości, czyniąc prawdopodobnym pogląd, iż obecna recesja jest tylko konieczną i zdrową przerwą w nieprzerwanym procesie ożywienia koniunkturalnego.

Prof. Lipiński w zakończeniu swego — jak zawsze — ciekawego odczytu przypomina jednak, iż wszelkie przewidywania ekonomiczne, opierające się na materiale badań koniunkturalnych i wydedukowanych, mogą okazać się zawodne, nigdy za tym tych przewidywań nie można traktować jako pewników.

BIURO BUCHALTERYJNE S. BRAWERMAN
ŚRÓDMIEJSKA 16, tel. 242-27, i p. fr.

Organizuje i prowadzi księgowość w biurze i namieście wg. wymogów władz skarbowych.

Depresja w przemyśle amerykańskim

Znaczne ograniczenie produkcji włókienniczej

Według grudniowego sprawozdania „The National City Bank of New York”, sytuacja gospodarcza w Stanach Zjednoczonych uległa w ciągu listopada dalszemu pogorszeniu, co znalazło wyraz w spadku papierów wartościowych, ograniczeniu produkcji, oraz zwiększeniu się bezrobocia.

Przebieg sezonu jesiennego i zimowego we wszystkich gałęziach przemysłu przetwórczego wypadł w Stanach Zjednoczonych niezadowolająco. Składy towarowe u progu sezonu, zarówno w handlu hurtowym jak i u producentów były bardzo wielkie, co zmusiło handel hurtowy do obniżenia cen. W tych warunkach przemysł musiał ograniczyć produkcję przyczyniając się do pogłębienia spadku cen surowców włókienniczych.

Sezon wiosenny w przemyśle wełnianym, który zwykle o tej porze był już w pełni, dotychczas się nie rozpoczął, co tłumaczy się zastojem i zmniejszeniem obrotów w detalu konfekcyjnym, w szczególności zaś w handlu konfekcją męską. W związku z tym producenci wełniani obniżyli dość znacznie ceny wiosennych artykułów wełnianych.

Również i w dziale tkanin bawełnia-

nych obroty w handlu są niższe od stanu produkcji, w rezultacie czego rozmiary produkcji w listop. zostały zmniejszone w porównaniu z najlepszym w r. 1937 mies. marcem o 25 proc. Ograniczenie produkcji artykułów bawełnianych stało się koniecznością wobec stałego zwiększania składów towarowych.

Przemysł sztuczno-jedwabny, który w ostatnich dwóch latach miał bardzo dobrą koniunkturę i zwiększał stale swą produkcję, ograniczył również ostatnio dość znacznie jej rozmiary.

W tych warunkach włókiennictwo Stanów Zjednoczonych, pragnąc przeciwdziałać zwiększaniu się rozpiętości pomiędzy nagromadzeniem towarów a ich konsumpcją, przeszło zdecydowanie na drogę zmniejszania produkcji. Wskaźnik wytwórczości przemysłowej spadł ze 117 punktów w sierpniu b.r. na 90 punktów w listopadzie 1937 r.

Zaznaczyć należy, że aczkolwiek i w handlu detalicznym obserwujemy spadek obrotów, to jednak spadek ten nie jest tak wielki, jak to ma miejsce przy obrotach w przemyśle. (Patrz wyżej — odczyt prof. Lipińskiego) u.

Gwałtowna zwyżka Banku Polskiego

Mocna tendencja dla łódzkich listów zastawnych

Notowania papierów wartościowych doznały wczoraj dalszej poważnej zwyżki. Rekordowo pod tym względem przedstawiła się sytuacja Banku Polskiego, którego kurs skacze po paręset punktów dziennie. W sobotę akcje Banku notowano po 112.00, wczoraj zaś zebranie giełdowe skończyło się przy kursie 114.25, zwyżka zatem wyniosła 225 punktów.

Z innych akcji Węgiel podniósł się o 150 punktów do 29.00, Starachowice o 125 punktów do 34.00, Ostrowiec o 100 punktów do 52.00 i t. d.

Silnie zwyżkowały również pożyczki państwowe. Notowania pożyczki konsolidacyjnej podniosły się o 125 punktów do 65.75, pożyczki wewnętrznej o 100 punktów do 63.00. Pożyczka inwestycyjna w I em. zwyżkowała o 100 punktów do 78.00, w drugiej o 125 punktów do 77.75.

Gwałtownej zwyżki doznały także

Nowe przepisy dewizowe na Łotwie

Łotewskie ministerstwo skarbu wydało nowe przepisy dewizowe, mocą których zagraniczni robotnicy rolni, przebywający na Łotwie, mają prawo bez zezwolenia komisji dewizowej przekazywania zagranicę Łwoty 15 latów miesięcznie.

Tonaż polskiej floty handlowej

Po zarejestrowaniu ostatnio przybyłych do Gdyni dwóch statków-bunkrowych stacji pływających, tonaż polskiej floty handlowej, obejmujący statki morskie, handlowe i rybackie oraz jednostki portowe, przekroczył 100 tys. ton.

Produkcja kazeiny

Ostatnio mamy do zanotowania pewien wzrost światowej produkcji kazeiny włókienniczej.

Największe postępy w tym kierunku poczyniła Holandia, gdzie obecnie są już czynne 4 fabryki kazeiny, produkujące dziennie ok. 1000 kg. kazeiny. Obecnie w toku są prace nad uruchomieniem w Holandii dalszych 5 fabryk kazeiny. Wszystkie kazeiniarnie holenderskie pracują dla „Snia Viscosy”

Poza tym pewne postępy poczyniła w ostatnim czasie produkcja kazeiny we Włoszech, we Francji, w Nowej Zelandii oraz w Stanach Zjednoczonych, gdzie z inicjatywy „Snia Viscosy” czynniki są przygotowania do uruchomienia wielkich fabryk kazeiny w stanie Wisconsin, w najważniejszym ośrodku produkcji mlecznej Stanów Zjednoczonych. (u)

Upadłości i układy

Firma „Tauba Weiskohl”, prowadząca w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr. 42 przedsiębiorstwo wyrobu materiałów damskich wełnianych i półwełnianych, wniosła, za pośrednictwem swego pełnomocnika, do sądu podanie o otwarcie postępowania układowego.

Firma zaproponuje wierzycielom układ w 100 proc., płatnych: 1-sza rata w wysokości 15 procent po 8 miesiącach od dnia uprawomocnienia się postanowienia zatwierdzającego układ, II-ga rata w wysokości 15 proc. płatna po 14-tu miesiącach od tejże daty, III-cia rata w wysokości 15 proc. płatna po 20-tu miesiącach od tejże daty, czwarta rata — 15 proc. płatna po 26 miesiącach od tejże daty, V-ta rata w wysokości 15 proc. po 32 miesiącach od tejże daty oraz VI-ta rata w wysokości 25 proc. po 38-tu miesiącach od wspomnianej daty.

Podanie powyższe znajdzie się wkrótce na wokandy sądu.

Notowania bawełny

NOWY JORK: Loco 8.32, styczeń 8.12, luty 8.17, marzec 8.22, kwiecień 8.24, maj 8.27, czerwiec 8.30, lipiec 8.33—34, sierpień 8.36, wrzesień 8.39, październik 8.42—43, listopad 8.43, grudzień 8.45.

NOWY ORLEAN: Loco 8.33, styczeń 8.23—8.25, marzec 8.33, maj 8.36, lipiec 8.41, październik 8.50, grudzień 8.52.

LIVERPOOL: Loco 4.80, grudzień 4.65, styczeń 4.67, luty 4.69, marzec 4.71, kwiecień 4.73, maj 4.76, czerwiec 4.77, lipiec 4.79, sierpień 4.81, wrzesień 4.83, październik 4.85, listopad 4.87.

Giza: Loco 7.21, styczeń 6.63, marzec 6.59, maj 6.61, lipiec 6.63, wrzesień 6.63, październik 6.70, listopad 6.66.

Egiptka Sakell: Loco 7.94.
Upper: Loco 6.11, styczeń 5.77, marzec 5.74, maj 5.77, lipiec 5.80, wrzesień 5.80, październik 5.85, listopad 5.85.

BREMA: Loco 10.06, styczeń 8.87, marzec 9.56, maj 9.74, lipiec 9.97, październik 10.11.

ALEKSANDRIA: Sakellerodis: Styczeń 14.20, marzec 14.02, maj 13.91.

Giza: Styczeń 11.92, marzec 12.01, maj 12.10, listopad 12.39.

Ashmouni: Grudzień 10.04, luty 9.97, kwiecień 10.03, czerwiec 10.10, październik 10.29.

Porozumienie eksporterów odpadków bawełnianych

Duża podaż bawełny indyjskiej

Z rynku londyńskiego donoszą, iż tendencja dla odpadków bawełnianych uległa tam ostatnio pewnemu wzmocnieniu i ceny nieco zwyżkowały.

Oczywiście dla odbiorców łódzkich jest to wiadomość niepomyślna, zwłaszcza, że idzie z nią w parze druga — o zawiazaniu porozumienia eksporterów angielskich, dostarczających surowce do Polski.

Porozumienie to ma na celu ujednolicenie cen, warunków pokrycia oraz ustalenie listy importerów, którym można udzielać kredytów.

Porozumienie powyższe — jak słychać — spowodowane zostało dużymi trudnościami, na jakie eksporterzy odpadków natrafiali ostatnio przy rewindykowaniu swych należności w Polsce.

Poza faktem pogorszenia się wypłacalności ze strony polskich, a zwłaszcza łódzkich importerów odpadków bawełnianych, na trudności powyższe składają się również — według skarg firm londyńskich — uciążliwe formalności importowo - celne, które znacznie opóźniają przekazywanie należności za zakupione odpadki.

O ile przytoczone informacje o sytuacji, panującej na rynku odpadków bawełnianych brzmią niepomyślnie, o tyle lepiej — z punktu widzenia odbiorców łódzkich — kształtuje się położenie na rynku bawełny indyjskiej. Wobec zmniejszenia zakupów przez Japonię przy jednoczesnych dobrych zbiorach tej bawełny, podaż jej jest wyjątkowo duża, co działa zniżkowo na ceny. (h)

Świadectwa pochodzenia towarów francuskich

Na zasadzie traktatu handlowego polsko-francuskiego, świadectwa pochodzenia mogą być wydawane bądź przez izby handlowe, z terenu działalności których towar jest wysyłany, bądź przez władze celne lub każdą inną władzę i organizację gospodarczą, co do których wyrazi zgodę, kraj przeznaczenia towaru. W związku z tem, ministerstwo skarbu na wniosek ambasady francuskiej w Warszawie poleciło urządowi celnyemu honorować świadectwa pochodzenia wydawane przez merów miast francuskich. Świadectwa te powinny zawierać wszystkie wymagane dane i służyć być opatrzone w polskie wiarygodności, stwierdzającą wiarygodność danych, zawartych w świadectwie.

Giełda pieniężna Budowa nowych okrętów wojennych

Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo-dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz była nieco słabsza przy obrotach ograniczonych. Notowano: Amsterdam 293,55, Bruksela 59,65, Gdańsk 100, Kopenhaga 117,80, Yondyn 26,38, Nowy Jork 5,27,50, Nowy Jork — kabel 5,27,63, Oslo 132,55, Paryż 17,95, Praga 18,50, Sztokholm 136,10, Zurych 122 Bank Polski placil za dolary amerykańskie 5,25, kanadyjskie 5,24,50, floreny holenderskie 292,55, franki francuskie 17,70, szwajcarskie 121,50, belgi belgijskie 89,40, funty angielskie 26,29, palestyńskie 25,95, guldeny gdańskie 99,80, korony czeskie 17, duńskie 117,25, norweskie 131,90, szwedzkie 135,45, liry włoskie 20,80, szylingi austriackie 98,20, marki niemieckie 11,25, marki niemieckie 115, niemieckie srebrne 126.

PAPIERY PROCENTOWE. Na rynku papierów procentowych tendencja była wybitnie mocna. Niektóre papiery doszły do kursu edawną nienotowanego. Na giełdzie panuje wielkie ożywienie, przy dużych obrotach. Największych zaś obrotów dokonano: 4 i pół proc pożyczka wewnętrzna i 4 i pół proc listami ziemskimi. Notowano: 3 proc inwestycyjna i em. 78 (plus 100), II emisja 77,75 (plus 125), 4 proc dolarowa 42,25 — 41,75 — 42,25, 4 proc konsolidacyjna 64,50 — 66 — 65,75 (plus 175), drobne odcinki 63,50 — 65 — 64,75, 5 proc konwersyjna 67 (plus 300), 4 i pół proc wewnętrzna 63 (plus 160), 4 i pół proc listy ziemskie 60,62 — 61,75 (plus 225), 4 i pół proc ziemskie poznańskie seria L 59,50 (plus 75), 4 proc ziemskie poznańskie 51,50 (plus 150), 5 proc. Warszawy stare 70, 5 proc Warszawy z r. 1933 — 68,50 — 68,25 — 68,50, 5 proc Kalisza 57 (plus 200), 5 proc Łodzi z r. 1933 61,25 — 61,63.

AKCJE. Na rynku akcyjnym tendencja była również wybitnie mocna, przy większych obrotach akcjami Banku Polskiego. Notowano: Bank Polski 112,50 — 114,25 (plus 225), Cukier 34,50 — 34 (plus 50), Węgiel 28,50 — 29,50 — 29 (plus 225), Norblin 62 — 61,50, Modrzejów 10,25, Ostrowiec 52, Starachowice 33,75 — 34,25 — 34 (plus 200).

W obrotach pozagiełdowych dokonano transakcji: 3 proc renta ziemna 53,50, odcinki po 1000 zł 54, Rudzki 10, Zyrardów 59,50.

GIEŁDA ŁÓDZKA.

Na wczorajszym zebraniu giełdowym w Łodzi notowano: dolarówka 42,00, pożycz. inwestycyjna I-sza emisja 77,25, pożycz. inwestycyjna II-ga emisja 76,75, pożycz. konsolidacyjna grube 64,00, pożycz. konsolidacyjna drobne 63,25, pożycz. wewnętrzna 62,00, Bank Polski 113,00—112,00. Tendencja mocna.

ŁÓDZKA GIEŁDA ZBOŻOWA.

Na wczorajszym zebraniu łódzkiej giełdy zbożowo-towarowej notowano: owoce jednolite 22,25—22,75, wies zbierany 21,75—22,00, gryka 18,00—18,25, kasza gryczana 30,50—31,50. Reszta notowań bez zmiany.

Konferencja kierowników szkół z pięciu powiatów województwa łódzkiego

Wczoraj odbyła się na terenie Rudy Pabjanickiej konferencja okręgowa szkół na kierowników szkół powszechnych z pięciu powiatów województwa łódzkiego. Na konferencję tę przybyli z Warszawy kurator Ambroziewicz oraz wizytatorzy Starkiewicz i Drzewiecki.

Na konferencji wygłoszono szereg referatów, dotyczących podniesienia poziomu szkolnictwa powszechnego, po czym kurator Ambroziewicz dokonał otwarcia wystawy wzorowych pomocy szkolnych, wykonanych z funduszy warszawskiego popierania budowy szkół powszechnych.

Po konferencji kurator Ambroziewicz zabawił kilka godzin w Łodzi, interesując się organizacją szkolnictwa za wodowego na terenie naszego miasta. (f)

Paryż, 20 grudnia

(Pat) Havas donosi, że w okolicach Calais wykryto piwnice długości 5 mtr i głębokości 2 mtr, zaś szerokości półtora m, w której były zakopane: bomby zapalające, ponad 5000 granatów gazowych oraz pociski dla miotaczy min.

Rokicińska 54 Święta nadchodzą odwiedź nas

Dojazd tramwajami 10 i 16 a przekonasz się, że zasadą naszą jest: NAJWYŻSZY GATUNEK towaru ZA NAJNIŻSZĄ CENĘ. Uskuteczniamy wysyłkę paczek do Rosji Sowieckiej na podstawie specjalnej umowy z przedstawicielstwem Z. S. R. R. — informacje na miejscu.

CORSO TARZAN i ZIELONA BOGINI

Dziś premiera! Film dla wszystkich. W roli głównej: HERMAN BRIX, wszechświatowej sławy champion olimpijski. Niebawem nadprogram.

KINO WIELKI PROGRAM ŚWIATECZNY! PO RAZ PIERWSZY W ŁODZI!

Budowa nowych okrętów wojennych w stoczni gdyńskiej. — Traktat morski między Polską a Anglią

Warszawa, 20 grudnia. W połowie grudnia podaliśmy wiadomość, że Liga Morska i Kolonialna, po wysłuchaniu referatu gen. K. Sosnkowskiego, powzięła uchwały, stwierdzające konieczność uchwalenia przez ciała ustawodawcze ustawy o programowej rozbudowie naszej floty wojennej, jak również potrzebę zwiększenia towaru handlowego wraz z równoległą rozbudowa stocz-

ni gdyńskiej. Pomocą w rozbudowie stoczni gdyńskiej służyć będzie wielka firma armatorów angielskich „Samuel Wite et Company w Cowes”, która zbudowała flocie polskiej dwa nowoczesne kontrtorpedowce „Grom” i „Błyskawice”. Obecnie prasa angielska, informując o tym układzie między stocznią gdyńską a firmą angielską, donosi, że Polska

ma zamiar budować w Gdyni swoje własne okręty wojenne i że kontrtorpedowce „Grom” i „Błyskawica” są początkiem morskiej eskadry polskiej, która się będzie składać z 8-miu kontrtorpedowców i wielu innych jednostek pomocniczych i towarzyszących kontrtorpedowcom.

Warto przy sposobności zwrócić uwagę na informacje prasy angielskiej, stwierdzające, że wkrótce będzie podpisany traktat morski między Polską i Anglią, na podstawie którego Polska przyjmie warunki, ustalone londyńskim traktatem morskim z 1936 r. Traktat ten określa normę procentową dla flot poszczególnych państw. A więc rozbudowa floty morskiej Polski odbywać się będzie w granicach tego traktatu.

Umowa stoczni gdyńskiej z okrętową firmą angielską i zapowiedź zawarcia traktatu morskiego między Polską i Anglią świadczą, że W. Brytania, największa potęga morska, życzliwie odnosi się do rozbudowy wojennej floty morskiej na Bałtyku i że gotowa pomóc Polsce do przekształcenia jej na potęgę morską.

Niezawodnie na decyzje Anglii wpływa troska o równowagę morską na Bałtyku, zachwiana przez szybką rozbudowę floty niemieckiej i przesunięcie zainteresowań morskich Rosji z Bałtyku na ocean Spokojny i morze Łodowate. Szybka rozbudowa floty polskiej przywróciłaby tę równowagę na Bałtyku.

Międzynarodowa unia radiofoniczna obradowała w Nicei przy udziale 21 delegatów z różnych krajów

W Nicei obradował zjazd Międzynarodowej Unii Radiofonicznej z udziałem 21 delegatów radiofonii europejskich, przedstawicieli obu największych towarzystw radiofonicznych Ameryki, reprezentanta towarzystwa radiofonicznego Indii Holenderskich oraz 15 obserwatorów administracji państwowych.

Ze względu na bliski termin Światowej Konferencji Telekomunikacyjnej, która odbędzie się w lutym 1938 r. w Kairze na pierwszym planie obrad obecnego zjazdu wysunęły się problemy techniczne.

Międzynarodowa Unia Radiofoniczna podkreśliła konieczność rozszerzenia zakresu fal krótkich przyznanego dla radiofonii. Obecnie działa 245 stacji radiofonicznych krótkofalowych, z których większość z powodu braku miejsca w pasie oficjalnym nadaje na zakresach fal nieprzewidzianych dla radiofonii. Poza tym przedmiotem obrad Międzynarodowej Unii Radiofonicznej była również sprawa zbyt małej ilości fal wyłącznych dla stacji radiofonicznych w pasie fal średnich i długich, problemy elektroakustyczne i mikrofonowe studiów nadaw-

czych, sprawy modulacji i zwalczania zakłóceń w odbiorze radiowym.

W sprawie rozszerzenia obecnych zakresów fal dla radiofonii — Międzynarodowa Unia Radiofoniczna przedłożyła Światowej Konferencji Telekomunikacyjnej w Kairze odpowiednie materiały.

W dziedzinie programów radiowych przyjęto projekt zorganizowania międzynarodowej audycji noworocznej na rok 1939, w czasie której nadane będą dźwięki dzwonów głównych katedr europejskich wraz z życzeniami noworocznymi poszczególnych krajów. Ponadto zalecono członkom Unii tworzenie w każdym kraju archiwum dźwiękowego z płyt nagranych przez radiofonie oraz zalecono bezpośrednią wymianę między członkami Unii nagranych na płyty programów radiowych.

Poza komisjami techniczną, programową i prawną — po raz pierwszy na zjeździe Międzynarodowej Unii Radiofonicznej w Nicei obradowała komisja budżetowa, której przewodniczącym jest Naczelny Dyrektor Polskiego Radia p. Roman Starzyński.

Zawodowa kidnaperka z Łodzi porwała dwóch chłopców i wywiozła do Krakowa

Przed sądem apelacyjnym w Warszawie odpowiadała zawodowa kidnaperka Marianna Michałowska, grasująca w Łodzi, gdzie porwała małych chłopców. Porywaczka zabierała dzieci, które same znajdowały się na ulicy i uczyla je żebrać. W ten sposób z ulicy Piotrkowskiej w Łodzi uprowadziła 7-letniego Henryka Rogalińskiego, synka handlowca, oraz 10-letniego Stanisława Turka.

Po zniknięciu dzieci pp. Rogaliński zawiadomili policję, która wszczęła po-

szukiwania. Nie przypuszczano jednak, że chłopców porwano, raczej w docho-dzeniach przypuszczano, że dzieci zablakowały się i ktoś z litości zaopiekował się nimi.

Na przewodzie w sądzie okręgowym w Łodzi wyszło na jaw, że Michałowska jest człowiekiem o zmniejszonej po-czytalności, wobec czego — skazano ją tylko na półtora roku więzienia. Obecnie sąd apelacyjny wyrok ten zatwierdził.

Przygotowanie kadr urzędniczych dla przyszłego państwa żydowskiego

Jerozolim, 20 grudnia. (Pat) Zebranie sekretarzy żydowskich zarządów miejskich i rad gminnych postanowiło wyłonić sekcję, której zadaniem będzie wprowadzenie metod zachodnich do pracy instytucyj rządowych. Jest to pierwszy krok na drodze do stworzenia kadr urzędników administracyjnych dla przyszłego państwa żydowskiego. Z drugiej strony rewizjonisci, zgromadzeni na kongresie w Tel Awiw, postanowili wysłać delegację, która wystąpi z wnioskiem przeniesienia do Palestyny światowego cent-

rum partii rewizjonistycznej i przy tej sposobności zażąda od władz brytyjskich udzielenia zezwolenia na powrót przewodcy Żabotyńskiego, przebywającego obecnie na wygnaniu.

Jerozolim, 20 grudnia. (Pat) W miejscowości Eifer zamordowany został dziś rano w Bazarze arabski inspektor policji. Sprawca morderstwa zbiegł niepoznany.

W Jerozolimie znaleziono wczoraj w nocy zastrzelonego żydowskiego mleczarza.

Ks. Bernard powraca do zdrowia

Amsterdam, 20 grudnia. (Pat) Biuletyn lekarski o stanie zdrowia ks. Bernarda informuje, że rana czaszki zagoiła się całkowicie, a zaburzenia, wywołane wstrząsem mózgu, ustępują normalnie.

Wielkie francuskie manewry lotnicze zostały zakończone

Paryż, 20 grudnia. (Pat) Zakończyły się wielkie francuskie manewry lotnicze, w których brało udział 98 samolotów. Samoloty te w dniu 9 listopada przeleciały Morze Śródziemne na szerokości tysiąca kilometrów. 18 samolotów udało się do Dakaru, 9 do Konakry, 58 do Afryki Północnej, 5 do Lewantu, 3 na Madagaskar i 5 do Indochin. Przebieg manewrów był dowodem wzmocnienia stanu obronności kolonii francuskich.

KONSUM PRZY WIDZEWSKIEJ MANUFAKTURZE NA NADCHODZĄCE ŚWIĘTA.

Zwyczajem lat ubiegłych dyrekcja jednego w mieście naszym domu towarowego Konsum przy Widzeńskiej Manufakturze, dojazd tramwajami 10 i 16 rozpoczyna już sprzedaż wszelkich towarów na gwiazdkę. W okresie panującego kryzysu należy dbać, by ofiarowana krewnym i bliższym gwiazdka była celowa i praktyczna. Tego rodzaju gwiazdka jest wytworna bielelna damska, męska i dziecienna, galanterja wszelkiego rodzaju, konfekcja, resztki i braki wyrobów Widzeńskiej Manufaktury, które sprzedaje Konsum po rewelacyjnie niskich cenach. Pragnący więc kupić dar na gwiazdkę uda się do Konsumu przy Widzeńskiej Manufakturze.

tylko w
GRYPIE KATAROM PRZEZIEBIENIOM

MOTOPIRIN
05

MOTOR

Do akt Nr. Km 2063/37.
OBWIESZCZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rew. 13-go zamieszkały w Łodzi przy ul. Andrzeja Nr. 11 na zasadzie art. 602 K.P.C. ogłasza, że w dniu 29-go grudnia 1937 r. o godz. 11 w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej Nr. 111 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: maszyny do pisania i krawatów, oszacowanych na łączną sumę zł. 650.—, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
Łódź dnia 1 grudnia 1937 r.
Komornik: (—) M. LIPIŃSKI.
Sprawa f. „Krusche i Ender”, p-ko f. „Polski Krawat”.

2 x DZIENNIE 1 GROSZ **MYDEŁKO DO ZĘBÓW**
CHERYS **O NIEZRÓWNYM SMAKU**

1927 **10 LAT** 1937
"ALFA-RADIO"
Fmy
Nawrot 1 — Pabianicka 4

ISTNIENIA **7000** sprzedanych odbiorników i tyleż fachowo i solidnie obsługiwanych klientów, — oto bilans, — który najwymowniej świadczy, — o zaufaniu firmy, która w okresie tym zdołała zaskarbć sobie zaufanie społeczeństwa łódzkiego.

Najpraktyczniejszym upomnikiem gwiazdkowym — to nowy OSZCZĘDNY MODEL odbiornika z użytkującym 25 watt **ELEKTRIT — TYP PATRIA**

Z okazji jubileuszu, do każdego odbiornika, — upominek gwiazdkowy dla dzieci

Wunder
ABARID
nie zawiera szkodliwych domieszek. Przygotowany jest na sproszkowanych cebulkach lilii białej.

GRUŹLICA PŁUC
jest nieubлагalna i corocznie, nie robiąc różnicy dla płci, wieku i stanu pociąga bardzo wiele ofiar.
Przy zwałczeniu chorób płucnych, bronchitu, grypy, uporczywego męczącego kaszlu itp., stosują pp. Lekarze **"BALSAM TRIKOLAN-AGE"**, który ułatwiając wydzielenie się płwociny, usuwa kaszel, wzmacnia organizm i samopoczucie chorego, oraz powiększa wagę ciała. Do nabycia w Aptekach

Do akt Nr. Km 2104/37.
OBWIESZCZENIE.
Komornik Sądu Grodzkiego w Łodzi, rew. 13-go zamieszkały w Łodzi przy ul. Andrzeja Nr. 11 na zasadzie art. 602 K.P.C. ogłasza, że w dniu 29-go grudnia 1937 r. o godz. 11 w Łodzi przy ul. 6-go Sierpnia 16 i Pl. Wolności 3 odbędzie się publiczna licytacja ruchomości a mianowicie: lampy, szafy i futer damskich oszacowanych na łączną sumę zł. 690.—, które można oglądać w dniu licytacji w miejscu sprzedaży, w czasie wyżej oznaczonym.
Łódź dnia 1 grudnia 1937 r.
Komornik: (—) M. LIPIŃSKI.
Sprawa Izraela Borensztajna, p-ko Izraelowi Szwarzmanowi.

PROSZKI BÓLU GŁOWY
DLA **DOROŚLYCH** **Z ZNAKIEM FABR.**
PSZCZOŁKA
Stosuje się **PRZEZIEBIENIU GRYPY i KATARZE**

AMBULATORIUM Skórno-WENERYCZNE
ZACHODNIA 52 front i piętro (Piotrkowska 17) tel. 134-67

11-12 Dr. DUTKIEWICZ
12-11/2 Dr. SKUSIEWICZ
11/2-3 Dr. NITECKI

31/2-5 Dr. EKKERT
5-6 Dr. BALICKA
5-7 Dr. STAWOWCZYK
7-8 Dr. LIPSKI

PORADA 3 zł.

DR. MED.
TREPMAN
specjalista chorób wenerycznych, skórnych, moczopłciowych
Zawadzka 6 tel. 234-12
przyjmuje od 8-11, 2-4 i 6-9 wiecz

Na święta
Kawa i herbata
Braci Ignatowiczów

BILANS
firmy Angielsko-Polski Przemysł Ciemny
"GENTLEMAN" Sp. Akc. w Łodzi
ul. Limżnowskiego 155
na dzień 1 kwietnia 1937 roku.

AKTYWA: I. Majątek stały: 1. Nieruchomości: a) plac 78460.65, b) budynki fabryczne 754.709.66, c) budynki mieszkalne 351.174.87, razem zł. 1.884.345.18; 2. Maszyny i urządzenia fabryczne: a) różne maszyny 1.715.140.13, b) stacja elektryczna 604.936.94, razem zł. 2.320.077.07; 3. Ruchomości i pojazdy: a) różne urządzenia 58912.18, b) pojazdy 86428.48, razem zł. 145.340.66 — ogółem zł. 3.649.762.91. II. Majątek płynny: 1. Kasa 45236.70, 2. Banki 20415.12, 3. Weksle 201.292.55, 4. Papiery wartościowe 33553.18, 5. Materiały 951.730.55, 6. Towary gotowe 1.624.368.92, półfabrykaty 61.084.37, razem zł. 1.685.453.29, 7. Dłużnicy: a) odbiorcy krajowi 250.226.77, b) odbiorcy zagraniczni 79436.90, c) dostawcy 10123.63, d) przedstawiciele i różni 238.778.05, e) protesty 25177.45, razem zł. 598.742.80 — ogółem złotych 3.536.424.19. III. Sumy przechodzące: 1. Wydatki dotyczące przyszłego okresu 1.858.99, 2. Różne 5.452.04, razem zł. 8.311.03. IV. Straty i Zyski: Pozostałość 800.189.—, Zysk za 1936/7 rok 76.632.34, pozost. złotych 723.556.66. — Suma bilansowa zł. 7.918.054.79. Sumy pozabilansowe: Różni za gwarancje 7.000.—, Kaucje 34.500.—, razem zł. 41.500.—

PASYWA: I. Kapitały własne: 1. Kapitał akcyjny 4.000.000.—; 2. Kapitał zapasowy 100.000.—, razem zł. 4.100.000.—; II. Fundusz amortyzacyjny: pozostałość 656.067.60, odpisano w 1936/7 r. 51.998.25, dopisano w 1936/7 r. 301.264.84, razem zł. 909.334.19; III. Zobowiązania: 1. Wierzyciele: a) odbiorcy krajowi 508.536.63, b) odbiorcy zagraniczni 12.364.71, c) dostawcy 678.041.91, d) przedstawiciele i różni 199.522.65, e) akcepty 588.893.83, f) banki 383.069.05 ogółem zł. 2.370.528.78. IV. Długoterminowa Pożyczka Inwestycyjna złotych zł. 472.230.76; V. Sumy przechodzące: 1. Wydatki dotyczące 1936/7 roku 46.292.80, 2. Podatek obrotowy za marzec 1937 r. 11.280.61; 3. Różne 12.387.65 — ogółem zł. 69.961.06. Suma bilansowa zł. 7.918.054.79. Sumy pozabilansowe: Zobowiązania z tytułu gwarancji 7.000.—, różni za kaucje 34.500.—, razem zł. 41.500.—
Oblięgo weksli w obiegach zł. 1.153.126.07.
Zobowiązania zagraniczne zł. 912.203.27.

RACHUNEK STRAT I ZYSKÓW ZA 1936/7 ROK.
PRZYCHÓD: Towary 7.988.535.42, Zwrot należności spisanych na straty w latach ubiegłych 1.836.54, Wpływy z nieruchomości 5.664.—, Różnice kursowe 2.680.87 — razem zł. 7.998.716.83.
ROZCHÓD: Materiały 3.618.190.13, Koszty fabrykacji 1.763.466.65, Koszty handlowe 678.875.21, Świadczenia społeczne 166.592.61, Koszty sprzedaży 1.004.278.38, Podatki 190.173.70, Procenty i prowizje 164.104.60, Straty na dłużnikach 33.477.66, Różne straty 1.660.71, Amortyzacja 301.264.84, razem 7.922.084.49. Czysty zysk 76.632.34 — ogółem zł. 7.998.716.83

MATERIALY WELNIANE damskie: na płaszcze, kostiumy i suknie
męskie: na ubrania i palta (bielskie i angielskie)
poleca: **"WŁOKNO KRAJOWE"** wł. Frydman i Winograd
Piotr. 16, front Piętro

Dobrze zaprowadzony interes handlowy
z artykułami tylko zagranicznymi poszukuje w celu powiększenia przedsięwzięcia **wspólnika z 10.000 zł.** — Tylko poważni reflektanci zechcą składać oferty pod „1138” w języku polskim lub niemieckim do Akwizycji Ogł. Fuksa, Łódź, Piotrkowska 87.

FRANCUSKI JEZYK
najnowsza skrócona metoda nauczania. gramatyka, literatura, konwersacja.
AKCENT PARYSKI
tel. 262-70
od 7-9 w.

DO WYNAJĘCIA pierwszorzędnego urzędzonymi pokojów, Al. Kościuszki 53/8.
SKLEP, nadający się na każdy interes do wynajęcia, Żeromskiego 5, gospodarz w WILLI w ogrodzie umeblowany pokój z oddzielnym wejściem do wynajęcia: 65 zł. miesięcznie. Gdańska 94.
POKÓJ z kuchnią, kawalerka z wygodami, tania natychmiast wynajęcia, inż. Rozen, Wierzbowa 10, tel. 175-66.

Angielskiego udziela rutynowany nauczyciel Zawadzka 21, m. 8a, za stać od 4-8 po poł.
Rozmaite

Rutynowana nauczycielka muzyki **UDZIELA lekcji gry fortepianowej** (moskiewskie konserwatorium), — oraz francuskiego po kilkuletnim pobycie w Paryżu.
G. BURWICZ- WYLLEROWA
Aleje 1-go Maja 9 m. 6.

ZAKOPANE pełnokomfortowy pensjonat „Oaza”, Droga do Białego tel. 1289 — przyjmuje zgłoszenia. Zarząd R. i M. Piwokowie.
ZAKOPANE — Nowowytbudowany luksusowy pensjonat „KAPRYS”, droga do Białego, tel. 11-43, pod zarządem Heleny Silberfeld. Nowoczesny komfort. Apartamenty z łazienkami. Kuchnia wykwintna.
KRYNICA pełnokomfortowy pensjonat „MERAN”, pod zarządem KORNÓW już czynny. Telefon 376.
RABKA. Pełnokomfortowy pensjonat „Świt” Henryka Becka tel. 218. Cały rok otwarty. Kąpiele solankowe w willi.
WIŚNIOWA GÓRA. Tel. 41, Pensjonat „Dobrzyński”, willa Szer. Przyjmuje zgłoszenia na cały rok. Informacje. Tel. 106-28, Zendel.

KROJCYZNI - modelarka do bielizny trykotowej poszukiwana. Oferty „Metropolis” do administracji.
DRZWI i okna uszczelnione bezkonkurencyjnym systemem A. Frydenzona chroni mieszkania od zimna, wiatru i kurzu. Gwarancja piśmienna. Dzwonić 173-57.
DZISIAJ o godz. 3-ej otwarcie śli-gawk przy ul. 11-go Listopada 16. Tamże bufet do wydzierżawienia.
R. PIETRUSZKA, Sanocka 22, zgubiła kwit kaucyjny Elektrowni Łódzkiej — licznik 13347552/43102.

Matki!
Zapisujcie swoimi niemowlęta do „Kropki Mleka”

Uzdrowiska
ZAKOPANE znany pierwszorządny pensjonat „Nalecz”, Jadwigi Kurland-Denisenko droga do Białego, telefon 16-91 — po remoncie czynny.

Reumatyzm stawowy
i mięśniowy jest to cierpienie rozwijające się na podłożu kwaśnym i przejawia się przez bóle w kościach i stawach, obrzmienie części chorych, trudność w chodzeniu i poruszaniu się. Mięśnie dotknięte reumatyzmem stają się bolesne. Ból ledźwiowy (lumbago), krecz (szyja skośna) są to postacie reumatyzmu mięśniowego. Bardzo często wytwarza się obrzmiałe stopy, napięta lub kolan. Zmiany pór roku, wilgotna mieszkanie potęgują reumatyzm, który rozwija się postępowo, o ile się go nie zwalczą. Przez rozpuszczenie kwasu moczowego we krwi obiegowej. **URODONAL** wywołuje obfite wydzielanie moczcu, spóźniającałac z ustrojem w jego walce z reumatyzmem.
W T Y C H W Y P A D K A C H
URODONAL
CHATELAINA (PARYŻ)
jest środkiem przeciwreumatycznym stosowanym i zalecanym przez lekarzy.
FOGYL
CHATELAINA (PARYŻ)
Pastylki stosuje się przy schorzeniach gardła i dróg oddechowych.

Kupno i sprzedaż

GABINET dentystyczny oraz poczekalnie okazjnie kupie. Oferty pod „Technik-dentysta”.

KOCIOŁ Stróżka do centralnego ogrzewania do sprzedania, Żwirki nr. 17 — Portier.

DYWANY PERSKIE kupuje Blühbaum, Kraków, Potockiego 12.

Nauka i wychowanie

JEZYKÓW ANGIELSKIEGO, FRANCUSKIEGO — gruntownie udzielam. Gramatyka, literatura, konwersacja, handlowa korespondencja. Tel. 262-70, w godzinach 2-3.
75 GR. LEKCJA francuskiego. Dyplomowana paryżanka udziela lekcji francuskiego. Lektura, Konwersacja, Gramatyka, Tłumaczenie. Korespondencja. Pomoc szkolna, Południowa 20, m. 20, 1-sza lewa of. parter.

DR. MED.
JAN POLAK
CHOROBY WEWNĘTRZNE i ALERGICZNE
ul. Nawrot 7
TEL. 164 21
godz. przewleć 5-7.

DR. MED.
F. TURYN
CHOROBY WEWNĘTRZNE.
Spec. narządów trawienia
Andrzeja 9, tel. 133-05
Godz. 5-7

Przekaz od BÓLU GŁOWY
KOWALSKINA
PRZY PRZEZIEBIENIU GRYPY i KATARZE

LEKARZ - DENTYSTA
F. Kopciońska
Piotrkowska 8
Telefon 232-55
Przyjmuje od 10-1 i od 3-7-cj.

LEKARZ - DENTYSTA
B. Nushbaumowa
Przyjmuje od 5 do 8 po poł.
Piotrkowska 51
TELEF. 121-23.

DR. MED.
Al. Kopcioński
Piotrkowska 8
przyjmuje od godz. 1.30-2.30 i od godz. 7-8
telefon 232-55.

DR.
W. BALICKA
Sienkiewicza 52
(róg Nawrot)
Nr. tel. 194-03
POWRÓCIŁA
Choroby skórne i weneryczne
przyjmuje od 6-8 wiecz.

"Czystość"
przyjmuje cyklinowanie, drutowanie, fra terowanie oraz sprzątanie biur, pokoi
Czyszczenie szyb.
PIOTRKOWSKA 44, telefon 167-45.
Ceny konkurencyjne.